

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Frosta kommune

Arkivsak: 24/466
Møtedato/tid: 17.09.2024 kl. 13.00
Møtested: Rådhuset, Kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Line Thorsen Bratli på telefon 957 30 869, eller e-post: line.thorsen.bratli@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Steinkjer, 12.09.2024

Johan Petter Skogseth (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Line Thorsen Bratli
rådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
25/24	Rapport fra forvaltningsrevisjon - beregning av selvkost
26/24	Forenklet etterlevelseskontroll 2023 - selvkost
27/24	Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028
28/24	Budsjett for kontrollarbeidet 2025
29/24	Referatsaker
30/24	Folkevalgtopplæring
31/24	Innspill til kontrollarbeidet
32/24	Godkjenning av møteprotokoll fra dagens møte

Rapport fra forvaltningsrevisjon - beregning av selvkost

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

17.09.2024

Saknr

25/24

Saksbehandler Torbjørn Berglann

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 23/366 - 9

Forslag til vedtak

Kommunestyret ber kommunedirektøren om å

- etterspørre selvkostnote på slam fra Innherred Renovasjon IKS
- sørge for at overskudd eller underskudd på selvkostfond feiing dekkes i løpet av fem år
- utarbeide en gebyrforskrift for feiing
- sørge for god publisering av lokale forskrifter til offentligheten

Vedlegg

Rapport fra forvaltningsrevisjon - selvkost

Saksopplysninger

Saken gjelder en rapport der kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge, har undersøkt om kommunen beregner gebyrene for selvkostområdene pårett måte. Kontrollutvalget bes i saken om å ta stilling til revisorenes anbefalinger og sende rapporten til kommunestyret for endelig vedtak.

Hva er selvkost?

Kommunene leverer flere tjenester til selvkost, det vil si at brukerne finansierer tjenesten. Kommunene kan finansiere vann, avløp og renovasjon med selvkost. Den kan også finansiere tjenester som plan- og byggesaksbehandlingen, matrikkel og oppmåling og feiing med selvkost. Kommunen skal ikke gå med over- eller underskudd på selvkostområdene lenger enn i fem år. Det sjette året må kommunen begynne å bygge ned fondet. Selvkostfondet vises i notene til kommuneregnskapet.

Selvkost består av de fire elementene direkte og indirekte kostnader samt direkte og indirekte kapitalkostnader.

Om rapporten

Rapporten ble bestilt av det avtroppende kontrollutvalget i september 2023, sak 24/23. Kontrollutvalget bestilte den etter å ha fått to henvendelser fra en innbygger i perioden februar-august 2023. Innbyggeren hevdet at det var flere mangler i måten kommunen beregnet selvkost på. Han var også kritisk til hvilke utgifter som ble ført i selvkostregnskapet. Kommunedirektøren orienterte om saken ved to anledninger, i kontrollutvalgets møter i mai og september, se sak 12/23 og sak 24/23. Kontrollutvalget ønsket likevel å undersøke om grunnlaget for å beregne selvkost er i samsvar med regelverket, og om størrelsen på selvkostgebyret følger regelverket.

Er grunnlaget for å beregne selvkost i samsvar med regelverket?

I 2022 begynte kommunen å bruke konsulentselskapet Momentum for å beregne selvkostgebyrene. Før den tid gjorde kommunen disse beregningene selv. I undersøkelsen har revisorene undersøkt beregningsgrunnlaget for de ulike selvkostgebyrene i perioden 2021-2023, altså før og etter innføringen av Momentum. Resultatet av undersøkelsen viser at

Direkte kostnader er ført i selvkostregnskapet på riktig måte, men med noen mindre mangler.

- Selvkostkalkylen fra Innherred Renovasjon gir ikke opplysninger om selvkost for slam, det bør den.
- Gebyret for feiing er basert på avtalen kommunen hadde med det nå avviklede selskapet Innherred brann og redning IKS. Levanger kommune har videreført det avtalte samarbeidet mellom Frosta kommune og Innherred Brann og Redning etter nedleggelsen i 2022. Frosta kommune bør likevel formalisere dette i en ny samarbeidsavtale.
- I fakturagrunnlaget fra Levanger til Frosta kommune bør det skilles tydeligere mellom selvkostområdet feiing og andre tjenester fra Levanger til Frosta kommune.

Indirekte kostnader er beregnet på riktig måte, det vil si med oppdaterte fordelingsnøkler, og på bakgrunn av tall fra regnskapet.

Direkte kapitalkostnader er beregnet på rett måte, på bakgrunn av anskaffelseskostnaden.

Indirekte kapitalkostnader blir ikke beregnet av kommunen, det vil si at kommunen går glipp av disse inntektene. Revisorene skriver at disse kostnadene kunne vært beregnet for avløp og delene av feietjenesten som Frosta kommune har ansvaret for. I rapporten er det ikke oppgitt hvor store de indirekte kapitalkostnadene er.

Revisorene har også sett på kommunens forvaltning av selvkostfondet. Konklusjonen er at kommunen stort sett forvalter fondet i samsvar med regelverket. Selvkostfondet for feiing har likevel gått med underskudd i flere år, og kommunen har ikke tatt inn tilstrekkelige gebyrer til å dekke underskudd. Det til tross for at kommunestyret har fattet et prinsippvedtak om full inndekning.

Bestemmes selvkostgebyrene etter regelverket?

Reisorene konkluderer med at dagens selvkostgebyrer er bestemt i samsvar med regelverket. Kommunestyret har vedtatt forskrifter for gebyr på de fleste selvkostområdene, men det mangler for feiing. Kommunen hadde ikke vedtatt forskrift for gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova før 2024. Før 2024 hadde kommunen altså ikke hjemmel til å kreve gebyr i en forskrift, men i et kommunestyrevedtak. Det er et godt nok grunnlag for å kreve inn gebyrene.

I rapporten påpeker revisorene at kommunen ikke har publisert sine nyeste forskrifter om selvkost, verken på nettstedet lovdata.no eller på kommunens nettside. Det er ingen lovkrav om hvordan lokale forskrifter skal publiseres, men revisorene anbefaler at kommunen sørger for at de blir gjort bedre kjent for innbyggerne.

Revisjon Midt-Norges anbefalinger

Revisjon Midt-Norge anbefaler kommunedirektøren å vurdere

- å etterspørre selvkostnote på slam fra Innherred Renovasjon IKS
- sørge for at overskudd eller underskudd på selvkostfond feiing dekkes i løpet av fem år
- utarbeide gebyrforskrift for feiing
- sørge for god publisering av lokale forskrifter til offentligheten

Vi viser ellers til rapporten for nærmere detaljer om bakgrunnen for revisorenes anbefalinger og konklusjoner. Den ansvarlige revisoren vil være til stede i møtet for å presentere rapporten og svare på spørsmål.

Konsek Trøndelags vurdering av rapporten

Rapporten, som ble bestilt på bakgrunn av henvendelser til kontrollutvalget om feil på selvkostområdet, viser at kommunen har god kontroll på det meste av området. Beregningsgrunnlaget for gebyrene er stort sett korrekt og størrelsen på gebyrene blir bestemt i samsvar med regelverket. I den grad det er feil, så er gebyrene satt for lavt (feiing). Vi konkluderer derfor med at henvendelsene til kontrollutvalget om feil på selvkostområdet er undersøkt, og har vist seg å være feil.

Vi har lagt Revisjon Midt-Norges anbefalinger til grunn for forslaget til vedtak. Vi mener likevel at kommunestyret bør *pålegge* kommunedirektøren å gjennomføre anbefalingene, ikke bare *vurdere* å gjøre det.

- Selvkostområdet bør føres korrekt i regnskapet, derfor bør selvkostnoten om slam fra Innherred renovasjon inn i notene
- Selvkostfondene må forvaltes etter loven, derfor må underskuddet på selvkostfondet for feiing dekkes i samsvar med lov- og regelverket
- Kommunen bør ha en gebyrforskrift for feiing. I dag er gebyrene bare fastsatt av kommunestyret, og revisorene viser til at det pågår en diskusjon om dette er tilstrekkelig
- Det bør være enkelt for innbyggerne å orientere seg om gebyrnivået, derfor bør kommunen sørge for at de er lett tilgjengelige

Vi anbefaler at kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den fram for kommunestyret med revisorenes anbefalinger.

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Frosta kommunes kontrollutvalg i perioden desember 2023 til april 2024.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidt norge.no.

Steinkjer, 21.05.2024

Margrete Haugum

Oppdragsansvarlig revisor

Merete Lykken

Prosjektmedarbeider

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen om selvkost på oppdrag fra kontrollutvalget i Frosta kommune.

Frosta kommune har ansvar for selvkostberegninger. I selvkost på avløp inngår bare kostnader i Frosta kommune. Feiing inngår i et større samarbeid med Levanger kommune, og Levanger kommune har det faglige ansvaret for feiing. Selvkost på feiing består både av egne kostnader og kjøp av tjenester. Tjenestene innen renovasjon og slam leveres av Innherred Renovasjon IKS og selskapet gjør selvkostberegninger, som fordeles på eierkommunene. Tjenester innenfor plan- og byggesak og matrikkel og oppmåling leveres av vertskommunen Stjørdal, og kostnader i henhold til vertskommuneavtalen ligger til grunn for selvkostberegningene. Frosta kommune har ikke kommunalt vann og dermed skjer det ingen selvkostberegning på dette området.

Beregningsgrunnlaget for selvkost

Revisor konkluderer med at beregningsgrunnlaget for selvkost i Frosta kommune i det alt vesentlige er i henhold til regelverket.

Beregningsgrunnlaget består av direkte og indirekte driftskostnader. Grunnlaget for selvkostberegningene hentes fra kommunens regnskap. I beregningen av indirekte driftskostnader brukes det fordelingsnøkler som justeres i forbindelse med for- og etterkalkylen på selvkost.

Direkte og indirekte kapitalkostnader beregnes bare på avløp og feiing, ettersom det er bare disse områdene hvor kommunen har egne eiendeler. Direkte kapitalkostnader bygger på kommunens anleggsregister. Frosta kommune beregner ikke indirekte kapitalkostnader.

Frosta kommune bruker riktig rente i sine selvkostberegninger. Kommunen har også gjort prinsippvedtak om 100 prosent kostnadsdekning på avløp og feiing. Frosta kommune balanserer over- og underskudd på selvkost i selvkostfond. På selvkostfondet på feiing er ikke underskuddet dekket opp innenfor fristen på fem år, noe som betyr at kommunen har tatt deler av kostnaden med feiing. Kommunen selvkostberegninger er dokumentert og oppbevart i minst fem år.

Gebyrfastsettelse

Revisor konkluderer med at det fra 2024 er hjemler for gebyrfastsettelse på selvkostområdene, men at det tidligere har manglet på noen områder.

Frosta kommune har ikke hjemmel i forskrift for å fastsette gebyr på alle selvkostområdene. Det mangler egen forskrift på feiing, men et årlig budsjettvedtak om kostnadsdekning på feiing gir et grunnlag for å ta gebyr. Forskrift på plan, byggesak, matrikkel og oppmåling ble vedtatt i 2023 og er gyldig fra 2024. Det betyr at det før den tid var ikke gebyrfastsettelsen hjemlet i forskrift.

Frosta kommune vedtar årlig gebyrene på selvkostområdene.

Revisor har følgende anbefalinger:

- Etterspørre selvkostnote på slam fra Innherred Renovasjon IKS.
- Sørge for at overskudd eller underskudd på selvkostfond feiing dekkes i løpet av fem år.
- Utarbeide gebyrforskrift for feiing.
- Sørge for god publisering av lokale forskrifter til offentligheten.

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	2
Sammendrag.....	3
Innholdsfortegnelse	5
1 Innledning.....	7
1.1 Bestilling.....	7
1.2 Problemstillinger.....	7
1.3 Metode	7
1.4 Uttalelse om foreløpig rapport	9
1.5 Organisering av tjenestene i Frosta	10
2 Beregningsgrunnlag	12
2.1 Problemstilling	12
2.2 Revisjonskriterier.....	12
2.3 Beregningsgrunnlaget for selvkost.....	12
2.3.1 Direkte driftskostnader	14
2.3.2 Indirekte driftskostnader.....	18
2.3.3 Direkte kapitalkostnader.....	19
2.3.4 Indirekte kapitalkostnader	20
2.3.5 Kalkulatorisk rente	20
2.3.6 Prinsippvedtak	21
2.3.7 Selvkostfond	21
2.3.8 Dokumentasjon.....	22
2.4 Revisors vurderinger	22
2.4.1 Direkte kostnader.....	22
2.4.2 Indirekte kostnader	23
2.4.3 Direkte kapitalkostnader.....	23
2.4.4 Indirekte kapitalkostnader	24
2.4.5 Kalkulatorisk rente	24
2.4.6 Prinsippvedtak	24
2.4.7 Selvkostfond	25
2.4.8 Dokumentasjon.....	25
3 Gebyrfastsettelse.....	27
3.1 Problemstilling	27
3.2 Revisjonskriterier.....	27
3.3 Gebyrfastsettelse i kommunen	27
3.3.1 Hjemler for fastsettelse av gebyr.....	27
3.3.2 Årlig gebyrfastsettelse.....	28
3.4 Revisors vurdering.....	32
3.4.1 Hjemmel for fastsettelse av gebyr	32
3.4.2 Årlig gebyrfastsettelse.....	33
4 Konklusjoner og anbefalinger	34

4.1	Konklusjon.....	34
4.2	Anbefalinger	34
	Kilder.....	35
	Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier.....	37
	Vedlegg 2 – Uttalelse	43
	Vedlegg 3 – Gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova.....	45

Tabell

Tabell 1.	Selvkostområder og ansvarlige for tjenestene.....	10
Tabell 2.	Selvkostområder i regnskapet 2021.	13
Tabell 3.	Selvkostområder i regnskapet for 2022.	14
Tabell 4.	Selvkostområder i regnskapet for 2023.	14
Tabell 5.	Avtalte og fakturerte stillingsandeler.....	16
Tabell 6.	Selvkostfond 2021-2023 avløp.....	21
Tabell 7.	Selvkostfond 2021-2023 feiing	21

Figurer

Figur 1.	Avløpsgebyr 2024	29
Figur 2.	Gebyroversikt renovasjon 2024.....	30
Figur 3.	Feiegebyr 2024	31

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Frosta kommune bestilte 19.09.2023, sak 24/23 en forvaltningsrevisjon av beregningsgrunnlaget for selvkostområdene. Bakgrunn for bestillingen er ifølge saksframlegget til kontrollutvalget i sak 24/23, en henvendelse fra en innbygger om beregningsgrunnlaget for plan/byggesak og oppmåling. I forbindelse med utarbeidelse av prosjektplanen, var revisor i kontakt med sekretær i Konsek IKS for å avklare om det var hensikten at alle selvkostområdene skulle være med i forvaltningsrevisjonen. Dette har sekretær bekreftet etter å ha vært i kontakt med leder av kontrollutvalget. Frosta kommune har ikke kommunalt vann, og derfor finnes det ikke noe selvkostområde på vannforsyning.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger besvares i rapporten:

1. **Er beregningsgrunnlaget for selvkost i henhold til regelverket?**
2. **Skjer fastsetting av gebyr i henhold til regelverket?**

I kommunens regnskap føres hovedsakelig utgifter, mens kommunelovens bestemmelser om selvkost i § 15-1 bruker begrepet kostnader. For ikke å komplisere begrepsbruken i fortsettelsen, brukes hovedsakelig kostnadsbegrepet.

Revisor har avgrenset undersøkelsen til perioden 2021 og fram til og med etterkalkyle for 2023. Selvkost på spredt avløp blir innført i 2024, og omfattes ikke av denne forvaltningsrevisjonen.

1.3 Metode

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001¹. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Frosta kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

I denne forvaltningsrevisjonen er det samlet inn data i form av regnskapsdokumenter og politiske saker, intervjuer og observasjon.

¹ [RSK 001 \(nkrf.no\)](#)

Dokumenter

Gjennom regnskapsrevisjonen Revisjon Midt-Norge SA utfører for Frosta kommune, har revisor tilgang til kommunens regnskapsdata. Disse er benyttet i forvaltningsrevisjonen. Det er også gjort stikkprøver av fakturaer. Videre har revisor fått tilgang til selvkostberegninger som finnes i datamodellen Momentum, samt tilsvarende selvkostberegninger i kommunen før Momentum ble tatt i bruk. Selvkostberegningene for 2021 til 2023 er innhentet. I tillegg har revisor etterspurt og fått tilsendt selvkostberegningene på avløp for 2019, som en stikkprøve for å undersøke om kommunen oppbevarer selvkostberegninger fem år tilbake i tid. Revisor har også benyttet notene i tidligere årsregnskap for å se bevegelsene på selvkostfondet over tid.

Revisor har videre innhentet dokumentasjon på selvkost som Frosta kommune får fra Levanger kommune på feiing, Stjørdal kommune på plan, byggesak og oppmåling, samt fra Innherred Renovasjon på husholdningsrenovasjon og slam. I tillegg er politiske saker som berører selvkost lagt til grunn som data. Dokumentasjon i form av avtaler, politiske saker og selvkostberegninger er viktige data, spesielt fordi det dokumenterer situasjonen på det tidspunktet de ble utarbeidet.

Intervjuer

Det ble gjennomført et digitalt oppstartsmøte med kommunedirektør og kommunalsjef samfunn og utvikling. Revisor presenterte plan for gjennomføring av prosjektet, og kommunen orienterte om selvkostområdene. Etter dette er det gjennomført stedlige felles intervju med kommunalsjef samfunn og utvikling og økonomisjef, og et stedlig intervju med leder for landbruk og miljø. Det er gjennomført intervju for å få synspunkter på arbeidet med selvkost, spesielt hvilke vurderinger kommunen har gjort om hvilke kostnader som er tatt inn i grunnlaget for selvkostberegninger og fordeling av indirekte kostnader.

Det er skrevet referat fra intervjuene. Referatet fra oppstartsmøtet er ikke godkjent, og revisor har kontrollert at informasjon som bare kommer fram i oppstartsmøtet ikke inngår i rapporten. Referat fra de to andre intervjuene er godkjent. I etterkant av intervjuene er det sendt over enkelte oppklarende spørsmål til kommunen som er besvart. Revisor tok telefonisk kontakt med feier for å få bekreftet at vedkommende brukte en kommunal bil i sin jobb. Kommunalsjef samfunn og utvikling har bekreftet i epost at Frosta kommune eier bilen og øvrig utstyr.

Revisor har også stilt et spørsmål på epost til Innherred Renovasjon, som er besvart.

Observasjon

Kommunen kjøper tjenester til for- og etterkalkulering på selvkostområdene fra selskapet Momentum Solutions². Momentum brukes også som betegnelse på datamodellen for beregning av selvkost. Kommunen har to årlige møter med Momentum, et i forkant av budsjett (forkalkyle), og et der regnskap og etterkalkuleringer på selvkost gjennomføres. Revisor fikk bli med som observatør på kommunens møte med Momentum 08.02.2024 da etterkalkulering for 2023 ble gjennomgått. Dette ga revisor mulighet til å få en dypere innsikt i hvordan måten kommunen bygger opp sine selvkostberegninger, vurderinger om hvilke kostnader som skal med, og vurderingene bak de fordelingsnøkklene som fastsettes. Revisor skrev et observasjonsnotat fra møtet som er lagt til grunn som data.

Vurdering av metode

Revisor vurderer at data som er samlet inn er tilstrekkelig for å belyse problemstillingene. I forvaltningsrevisjonen er det benyttet ulike metoder som belyser selvkostberegninger på ulike måter. Det er stort samsvar mellom funnene, noe som styrker våre vurderinger og konklusjon.

1.4 Uttalelse om foreløpig rapport

En foreløpig rapport ble sendt til kommunedirektøren for uttalelse 24.04.2024. Revisjon Midt-Norge SA mottok svar 13.05.2024. Uttalelsen er vedlagt rapporten (vedlegg 2).

Uttalelsen har fem kommentarer. Disse er behandlet på følgende måte.

1. Intervjuer. Opplysningene om svar på epost er tatt inn i rapporten.
2. Revisor har korrigert slik at det er økonomisjefen det refereres til.
3. Kart og oppmåling. Revisor har korrigert teksten i henhold til den tilsendte etterkalkylen for 2021. Her var prosentsatsene oppgitt, men antakelig hadde beregningsgrunnlaget forsvunnet fordi en kobling til et annet regneark var brutt.
4. Plan, byggesak og matrikkel. Det er litt uklart for revisor hva som menes med dette punktet. Revisor har sjekket at utsagnet stemmer med godkjent referat. Uttalelsen det vises til er koblet til intervjuet med økonomisjef og kommunalsjef samfunn. Derfor er referansen til utsagnet endret til begge de tilstedeværende og ikke bare til kommunalsjef samfunn og utvikling.

² Momentum Solutions er Norges ledende leverandør av løsninger for beregning av selvkost med over 17 års erfaring. Kilde www.momentumsolutions.no

5. Hjemmel for gebyrfastsettelse. Kommentarer er knyttet til revisors vurdering. Vurderingen er utdypet med at den gjelder for 2023 og tidligere. Dette var noe uklart i den opprinnelige vurderingen.

1.5 Organisering av tjenestene i Frosta

Frosta kommune har selvkost på flere områder. Frosta har ikke kommunalt vann, og dermed er det ikke selvkostberegninger på vann. I tabell 1 er de ulike selvkostområdene satt opp i sammenheng med hvem som yter tjenestene.

Tabell 1. Selvkostområder og ansvarlige for tjenestene.

Selvkost-områder	Frosta	Innherred Renovasjon IKS	Værnes-regionen	Levanger
Vann	Ikke kommunalt vann			
Avløp	Håndteres av Frosta kommune. Selvkost på spredt avløp innføres fra 2024.			
Renovasjon		Håndteres av det interkommunale selskapet Innherred Renovasjon IKS		
Slam				
Plan og byggesak			Stjørdal er vertskommune fra mai 2021	
Matrikkel og oppmåling				
Feiing	Feier ansatt i Frosta kommune			Fagledelse i Levanger kommune.

Kilde: Utarbeidet av Revisjon Midt-Norge

I Frosta kommune er kommunalsjef samfunn og utvikling ansvarlig for de fleste selvkostområdene. Leder landbruk og miljø har ansvaret for avløp i kommunen. Da kommunalsjefen startet i jobben høsten 2021 var det ingen ansatte på avløp. Enheten har vært igjennom en opprydding- og oppbyggingsprosess.

Frosta har til og med forkalkylen til budsjett 2022 gjennomført beregninger av selvkost selv. I 2022 ble det inngått avtale med kjøp av tjenesten fra Momentum Solutions. Momentum selger tjenesten til mange andre kommuner i Trøndelag og landet forøvrig. Datasystemet er bygget opp i regnearket excel, og det er selskapets ansatte (kontaktperson) som utfører beregningene i samarbeid med kommunen. Momentum Solutions har ansvaret for all oppdatering og vedlikehold av systemet. Frosta tok i bruk datasystemet til Momentum for første gang til

etterkalkylen for 2022. I denne rapporten henvises det til Momentum flere ganger, og da menes datamodellen.

Renovasjon og slam

Tjenestene renovasjon og slam leveres av Innherred Renovasjon IKS. Innherred Renovasjon IKS lager selvkostberegninger for sin virksomhet og fordelingen på eierkommunene. Kommunene får oversendt grunnlag for gebyrfastsettelse og gebyr som Frosta kommunestyre vedtar. Innherred Renovasjon IKS utarbeider selvkostkalkyle som tas inn i notene i kommuneregnskapet.

Plan, byggesak, matrikkel og oppmåling

Kommunalsjef samfunn og utvikling forteller at byggesakstjenesten i Frosta kommune ble avsluttet 01.05.2021. Da tok vertskommunen Stjørdal over tjenesten og noen av de ansatte. Vertskommuneavtalen trådte i kraft 01.05.2021.

Vertskommuneavtalen regulerer at vertskommunens utgifter til tjenesten vedrørende lønn, opplæring, veiledning, kurs, kontorutgifter og annet finansieres gjennom betaling fra deltakerkommunene ved tertialvise akontobeløp og avregning ved årets slutt. Tjenestens kostnader fordeles mellom kommunene etter følgende fordelingsnøkkel:

- Fast andel som fordeles likt mellom kommunene – 10 %.
- Variabel andel som fordeles etter innbyggertall per 1. januar – 90 %.

Feiing

Frosta kommune har en avtale med Innherred brann og redning IKS, om brann og redningstjenester med mer for perioden 01.01.2021 til 31.12.2025. Innherred brann og redning IKS ble avviklet ved utgangen av 2022.

Kommunalsjef samfunn og utvikling forteller at Frosta har personalforvaltningen for sine ansatte og Levanger kommune har det faglige ansvaret. Det er startet opp nye samtaler med Levanger i 2024 for å se på samarbeidsavtalen og eventuelle behov for endringer.

Frosta har brannkonstabler i 2,5 prosent stilling knyttet til planlagte øvelser, forteller kommunalsjef samfunn og utvikling. I tillegg er brannkonstablene utstyrt med alarm. Det er fire utrykningsledere med ansvar, og fagledelsen er ansatt i Levanger kommune. Frosta kommune har en feier i 100 prosent stilling, som har ansvaret for boliger og fritidsboliger. Vedkommende følges opp av fagleder feiing i Levanger kommune.

2 BEREGNINGSGRUNNLAG

2.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling om beregningsgrunnlaget for selvkost.

Er beregningsgrunnlaget for selvkost i henhold til regelverket?

2.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- 1) *Det er de direkte driftskostnader til arbeid, varer og tjenester som brukes som skal inngå i selvkost.*
- 2) *Det er de indirekte driftskostnader som utfyller eller understøtter tjeneste som skal inngå i selvkost, herunder med oppdaterte fordelingsnøkler.*
- 3) *Beregningsgrunnlaget for direkte kapitalkostnad (kalkulatoriske renter og avskrivninger) skal baseres på anskaffelseskost (anleggsbidrag og byggelånsrente inngår ikke i anskaffelseskost).*
- 4) *Beregningsgrunnlaget for indirekte kapitalkostnader (kalkulatoriske renter og avskrivninger) skal baseres på fordeling av kapitalkostnader etter faktisk bruk, alternativt settes lik fem prosent av indirekte driftskostnadene etter fratrukk fra inntekter.*
- 5) *Det skal benyttes kalkulatorisk rente lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng.*
- 6) *Kommunen må gjøre et prinsippvedtak om 100 prosent inndekning for å kunne framføre underskudd.*
- 7) *Overskudd eller underskudd skal føres til selvkostfond, og fondsavsetningen skal ikke stå i mer enn fem år med unntak hvis det er nødvendig for at brukerne ikke skal betale for fremtidig bruk av investeringer.*
- 8) *Kommunen skal dokumentere beregningen av samlet selvkost og oppbevare den i minst fem år.*

Utleddningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

2.3 Beregningsgrunnlaget for selvkost

Selvkostberegningene består av en forkalkyle og en etterkalkyle. Grunnlaget for beregning av selvkost er utgifter og inntekter som føres i kommunens årsregnskap. Forkalkylen er et budsjett som danner grunnlag for fastsettelse av gebyr, og settes opp på høsten som grunnlag for gebyrfastsettelse. Etterkalkylen er regnskapet som viser de faktiske kostnadene, og settes opp

i forbindelse med kommunens regnskapsavslutning på våren. Over- eller underskudd i selvkostregnskapet føres mot et selvkostfond.

Beregningsgrunnlaget er inndelt i direkte kostnader, indirekte kostnader, direkte kapital-kostnader og indirekte kapitalkostnader (Selvkostforskriften §§ 4 og 5).

Siden etterkalkylen for 2022 har Frosta kommune brukt datamodellen Momentum til å sett opp for- og etterkalkyler. Modellen bygger på kommunens budsjett og regnskap, samt at det legges inn fordelingsnøkler på kostnader som skal fordeles mellom ulike områder i kommunen. Ansatte fra Momentum bistår kommunen i oppsettet av for- og etterkalkyler. Revisor var til stede som observatør under etterkalkulering for 2023 (08.02.2024), og fikk med dette et direkte innsyn i prosessen.

Når det gjelder renovasjon og slam, føres dette selvkostregnskapet hos Innherred Renovasjon. Frosta kommune gjør ingen egne beregninger, men får oversendt et kostnadsoppsett for gebyrfastsettelse og et selvkostregnskap for selskapet med fordeling på eierkommunene i henhold til gjeldende selskapsavtale. Revisor har ikke sett på Innherred Renovasjon IKS sine beregninger, men den dokumentasjonen som kommunen får oversendt fra selskapet.

Tabellene to til fire er utarbeidet med grunnlag i Frosta kommune sine noter til regnskapet for 2021 til 2023, og viser etterkalkylene på selvkost. I notene er også selvkostregnskapet for Innherred Renovasjon IKS tatt inn i noten. Fra 2022 er noten (etterkalkylen) satt opp ved bruk av datamodellen Momentum.

Tabell 2. Selvkostområder i regnskapet 2021.

Etterkalkyler selvkost 2021				
	Avløp	Feiing	Kart og oppmåling	Plan og byggesak
Inntekter	6 648 709	852 695	990 416	951 604
Kostnader	6 171 090	907 509	1 139 732	1 788 518
Overskudd/underskudd	477 619	-54 814	-149 316	-836 914

Kilde: Årsregnskapet 2021, noter

Tabell 3. Selvkostområder i regnskapet for 2022.

Etterkalkyler selvkost 2022					
	Avløp	Feiing	Private planforslag	Bygge- og delesak	Oppmåling
Direkte driftsutgifter	4 099 987	910 347	278 142	1 077 081	987 942
Avskrivningskostnad	1 302 963				
Kalkulatorisk rente	949 752				
Indirekte driftsutgifter	298 116	26 240	17 314	267 632	58 579
Sum driftskostnader	6 650 818	936 587	295 456	1 344 713	1 046 521
+tilskudd/subsidiering ³	0	0	266 647	238 383	75 449
-øvrige inntekter	-175 788	0	-2 031	-13 723	-3 458
Samlet selvkost	6 475 030	936 587	293 425	1 330 990	1 043 063
Gebyrinntekter	-6 666 872	-966 073	-26 778	-1 092 607	-967 614
Selvkostresultat	191 842	29 486	-266 647	-238 383	-75 449

Kilde: Årsregnskapet 2022, noter

Tabell 4. Selvkostområder i regnskapet for 2023.

Etterkalkyler selvkost 2023					
	Avløp	Feiing	Private planforslag	Bygge- og delesak	Oppmåling
Direkte driftsutgifter	6 582 678	1 006 799	375 625	978 882	1 044 676
Avskrivningskostnad	1 262 278	0			
Kalkulatorisk rente	1 114 109	0	0	0	
Indirekte driftsutgifter	461 912	98 485	25 129	270 072	69 905
Sum driftskostnader	9 420 977	1 105 284	400 753	1 248 954	1 114 581
-øvrige inntekter	- 102 250	0	0	0	0
+tilskudd/subsidiering	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	357 988	0	364 324
Samlet selvkost	9 318 727	1 105 284	400 753	1 248 954	1 114 581
Gebyrinntekter	7 003 734	1 268 321	42 765	1 470 194	750 257
Selvkostresultat	2 315 993	163 037	-357 988	221 240	-364 324

Kilde: Årsregnskap 2023, noter

2.3.1 Direkte driftskostnader

Selvkostforskriften § 4 slår fast at direkte driftskostnader er kostnader til arbeid, varer og tjenester som brukes for å produsere og yte selvkosttjenesten. Veilederen til selvkostforskriften utdyper at dette omfatter alle kostnader som er direkte forbundet med å produsere og yte den

³ I tabellene bruker kommunen begrepet *subsidiering*. Dette er ikke i henhold til kommunelovens § 15-1 som sier at samlet selvkost for en tjeneste skal tilsvare merkostnaden ved å yte tjenesten. Begreper er derfor ikke relevant å ha med her.

tjenesten som det skal betales gebyr for. Det er et krav at utgiftene skal være direkte henførbare til selvkosttjenesten.

Kostnader fordelt på alle typer direkte kostnader som nevnt innledningsvis er undersøkt. Det er gjort utvalg av driftskostnader for alle tre årene som er undersøkt.

Det er undersøkt hvilke typer driftskostnader, slik som lønn, fordeling stillingsandeler direkte lønn og kjøp av varer og tjenester, som inngår i grunnlaget for selvkostregnskapet for 2021, 2022 og 2023. Det er gjort stikkprøver av fakturaer.

Avløp

I selvkostregnskapet for avløp inngår direkte kostnader som lønn til ansatte, strømutfgifter til pumpestasjoner, vedlikeholdsutfgifter, vannavgift til pumpestasjoner, samt lisenser og programvare knyttet til avløpssystemet. De direkte kostnadene i selvkostregnskapet er kontrollert med grunnlaget i kommunens regnskap.

Selvkostregnskapet for 2021 inneholder to større utfgiftsposter til vedlikehold. Den ene er relatert til reparasjon av sjøledning (under kroner 100 000) og den andre gjelder utbedring av pumpestasjoner (over kroner 100 000). I selvkostregnskapet for 2023 er utfgifter til inngått forliksavtale trukket ut av etterkalkylen.

Feiing

Direkte driftsutfgifter til feiing består av lønn til feier som er ansatt i Frosta kommune og kjøp av tjenester fra Levanger kommune. Selvkostregnskapet for 2021, 2022 og 2023 er kontrollert i forhold til lønn til feier og kjøp av tjenester fra Levanger kommune for fagansvaret for feiing.

Selvkost på feiing omfatter direkte kostnader for feier og utstyr. I tillegg kommer kostnader fra Levanger som er faktura basert på en kontraktsfestet stillingsbrøk.

Brann- og eksplosjonsvernloven § 28 andre ledd gir hjemmel for at feiing og tilsyn med fyringsanlegg kan dekkes av gebyr. Avtalen mellom Innherred brann og redning og Frosta kommune om brann og redningstjenester er gyldig fra 01.01.2021 og gir rammene for tjenestene som kjøpes av selskapet. I tabellen under er avtalte stillingsandeler og fakturerte stillinger og stillingsandeler oppgitt.

Revisor var til stede som observatør under etterkalkulering for 2023, og fikk med dette et direkte innsyn i prosessen.

Tabell 5. Avtalt og fakturerte stillingsandeler

Avtalen med Innherred brann og redning		Fakturert fra Levanger kommune i 2023	
Stilling	Andel	Stilling	Andel
Brannsjef	13	Brannsjef	12,5
Leder brannforebyggende avdeling	13	Leder forebyggende	12,5
Brannforebyggende arbeid	26	Forebyggende	25
Leder beredskap	6,5	Leder beredskap	6,25
Administrativ stilling feiing og tilsyn	13	Feiermester	13
Sum	71,5		69,25

Kilde: Avtale med Innherred brann og redning og fakturaer fra Levanger kommune.

I gjennomgangen av selvkostoppsettet 08.02.2024 ble det informert om at fakturaen fra Levanger ikke er fordelt godt nok på mellom brann og feiing. I en intern epostkorrespondanse i Frosta kommune opplyses det at det i 2022 ble lagt til grunn en fordeling mellom feiervesen og brann, hvor feiervesen ble belastet 26,3 prosent av beløpet. Denne fordelingen legges også til grunn i 2023, og det gjøres en ny vurdering når avtalen med Levanger skal reforhandles eller lyses ut. Slik revisor har forstått det, er feiervesenets andel på 26,3 prosent basert på den fordelingen som ligger i avtalen mellom Frosta kommune og Innherred brann og redning IKS. I fakturaen fra Levanger kommune er prosentandelene noe justert (jf. tabell 5), men revisor har ikke fått noen nærmere dokumentasjon på denne endringen.

Frosta kommune mottok for 2023 to fakturaer fra Levanger kommune med følgende dato, fakturatekst og beløp.

- 30.03.2023 Administrasjon – kjøp av ledelse fra Levanger Brann og Redning kr. 300 936.
- 28.09.2023 Administrasjon - i henhold til avtale kr. 313 304.

I regnskapet til Frosta kommune er kroner 161 545 (26,3 %) belastet feiervesen. I fakturaene fra Levanger kommune er det i tillegg til stillingsandelene i tabellen over belastet kjøring/diverse med til sammen kroner 40 000 i 2023.

Det er i regnskapet registrert kostnader til bil for feier til forsikring, drivstoff og verksted. Det er bekreftet at feier disponerer en kommunal bil som er 14 år gammel.

Kart- og oppmåling

Frosta kommune kjøper tjenester for kart og oppmåling fra Stjørdal kommune innenfor en vertskommuneavtale. Frosta kommune sitt regnskap for årene 2021, 2022 og 2023 viser at det er noen direkte kostnader ført på tjenesten, slik som abonnement, lisenser og andre mindre driftsutgifter i tillegg til tjenestekjøpet. Frosta kommune mottar fakturaer fra vertskommunen Stjørdal.

Plan og byggesak

Byggesakstjenesten i Frosta ble avsluttet 01.05.2021. Da overtok vertskommunen Stjørdal tjenesten og noen av de ansatte. Frosta kommune har flere gamle reguleringsaker som ikke er ferdigstilt og kommunalsjef samfunn og utvikling har vært involvert i disse sakene sammen med fagavdelingen i Stjørdal. Det foreligger en vertskommuneavtale med Stjørdal kommune som ligger til grunn for selvkostberegningen.

Renovasjon og slam

Det interkommunale selskapet Innherred Renovasjon IKS fører selvkostregnskap for husholdningsrenovasjon, hytterrenovasjon og slam. Hver høst mottar Frosta kommune en oversikt over kostnadene som Innherred Renovasjon IKS har og som skal dekkes inn gjennom renovasjonsgebyr, eksempelvis brev av 31.10.2022. Følgende kostnader skal dekkes inn:

- Behandling
- Avskrivinger/beregnete kapitalkostnader
- Transport
- Eiendomsforvaltning
- Felleskostnader (administrasjon, kundesenter og informasjon)
- Gjenvinningsstasjoner
- Serviceavdeling

For slam skal følgende kostnader dekkes inn:

- Varekostnad inkludert behandling
- Avskrivinger/beregnete kapitalkostnader
- Lønnskostnader
- Annen driftskostnad
- Felleskostnader (administrasjon, kundesenter og informasjon)
- Eiendomsforvaltning
- Serviceavdeling

Frosta kommune mottar en etterkalkyle fra Innherred Renovasjon IKS som legges til grunn i kommunens rapportering på selvkost. Frosta kommune mottar hvert år en oppstilling over Innherred Renovasjon IKS sitt selvkostregnskap med fordeling på eierkommunene etter gjeldende selskapsavtale. Regnskapet er satt opp med følgende kostnadsposter:

- Direkte driftsutgifter
- Henførbare indirekte driftsutgifter
- Kalkulatoriske rentekostnader

- Kalkulatoriske avskrivninger
- Andre inntekter

2.3.2 Indirekte driftskostnader

Selvkostforskriften § 4 andre ledd forklarer indirekte kostnader som kostnader til stab- og støttetjenester, fellestjenester og kontrollfunksjoner som utfyller eller understøtter selvkosttjenesten. Andelen som skal tilordnes selvkost skal gjenspeile selvkosttjenestens bruk av disse tjenestene og funksjonene. Veilederen til selvkostforskriften utdyper at dette kan være kunderelaterte funksjoner slik som kundeservice, fakturering og behandling av enkeltsaker. Videre kan det omfatte personaltjenester, juridiske tjenester, regnskap, IKT, arkiv og lignende tjenester. Metoden for å fordele denne typen kostnader er fordelingsnøkler som reflekterer faktisk bruk av funksjonene så godt som mulig. Veilederen til selvkostforskriften utdyper at det for funksjoner i regnskapet hvor det er snakk om små beløp som har marginal betydning for den gebyrpliktige, kan det benyttes en enklere fordelingsnøkkel slik som for eksempel selvkosttjenestens andel av samlet brutto driftsutgifter.

Revisor har undersøkt grunnlaget for fordeling av indirekte kostnader for selvkostberegningene for 2021, 2022 og 2023. I 2021 utførte kommunen selv både for- og etterkalkyler.

Etter at Momentum ble tatt i bruk ble beregningsmåten for indirekte kostnader endret. Tidligere ble det gjort en prosentvis fordeling av indirekte driftskostnader slik som administrasjon, IKT og annet. Den fordelingen ble ikke oppdatert hvert år, forteller kommunalsjefen. Nå legges regnskapstallene for hvert år til grunn for fordelingen. Det foretas både en forkalkyle i budsjettsammenheng og en etterkalkyle ved regnskapsårets slutt i samarbeid med konsulent fra Momentum. De enkelte fagområdene har blitt mer involvert i kostnadsfordelingen enn tidligere. Ansatte på fagområdene har forutsetninger for å vurdere fordelingene og bidrar til å kvalitetssikre dem, forteller kommunalsjef samfunn og utvikling.

Fra 2022 er indirekte driftskostnader vist i selvkostnoten, jf. tabell 3 og tilsvarende i tabell 4 for 2023. Indirekte kostnader beregnes nå etter my metode, av andel av brutto driftsutgifter. En redegjørelse fra Momentum viser at indirekte driftskostnader på selvkostområdene er beregnet med 3,77 prosent av brutto driftsutgifter. Denne er videre fordelt mellom selvkostområdene på denne måten.

- Avløp 2,48 prosent
- Feiing 0,38 prosent
- Private planforslag 0,14 prosent
- Bygge- og delesak 0,37 prosent
- Oppmåling 0,39 prosent

Fordelingsmodellene er innebygd i regnearket, og det foretas gjennomgang av fordelingene både i budsjett- og regnskapssammenheng. I forbindelse med etterkalkuleringen går representanten fra Momentum og kommunens ansatte detaljert gjennom tidligere fordeling av stillingsandeler, for eventuelt å korrigere for endringer i løpet av året.

Beregning av indirekte driftskostnader før Momentum ble tatt i bruk

Avløp

I selvkostregnskapet for 2021 er indirekte kostnader beregnet som en prosentandel av kostnadene på de relevante områdene i regnskapet. Dette omfatter 4 prosent av kostnader til IKT og 3,3 prosent av kostnader til stabsfunksjoner, lønn og regnskap samt husleie.

Feiing

For 2021 ble selvkostområdet feiing belastet med indirekte kostnader basert på en prosentsats. Dette omfatter 0,5 prosent av IKT, stabsfunksjoner, lønn og regnskap og husleie tilsvarende 7 m².

Kart- og oppmåling

I 2021 ble det i etterkalkyle beregnet indirekte kostnader på kart- og oppmålingstjenestene. Dette omfattet 2 prosent av lønn og driftsutgifter IKT og 1 prosent av lønn og driftsutgifter for stab og lønn og regnskap fra Værnesregionen, samt en andel av husleien.

Plan og byggesak

I selvkostregnskapet for 2021 ble det beregnet 1 prosent av lønn og driftsutgifter på IKT, 0,25 prosent av utgifter til stabsfunksjoner, lønn og regnskap og en andel av husleien.

Renovasjon og slam

I brev fra Innherred Renovasjon til deltakerkommunene om renovasjonsgebyr og slampriser 2021, datert 23.10.2020, opplyses det at det er lagt inn i gebyret et administrasjonshonorar som skal dekke kommunenes egne administrative kostnader innen renovasjon. Dette beløpet vil bli utbetalt til kommunene. For Frosta utgjorde det kroner 24 000 i 2021. Samme beløp framgår av tilsvarende brev datert 31.10.2022, gjeldende for 2023.

2.3.3 Direkte kapitalkostnader

Selvkostforskriften § 5 slår fast at direkte kapitalkostnader omfatter avskrivninger og nedskrivninger av varige driftsmidler, reversering av nedskrivninger og beregnede rentekostnader. Avskrivningene skal beregnes ut fra anskaffelseskost og fordeles over den utnyttbare levetiden.

Alle varige driftsmidler skal avskrives i selvkostkalkylen, også tomter. Eventuelle nedskrivninger som følge av verdifall, som forventes ikke å være forbigående, tas med. Eventuelle reverseringer av nedskrivninger inngår også, og må redusere kapitalkostnaden på reverseringstidspunktet.

I Frosta kommune er det bare selvkostområdet avløp hvor kommunen har egne eiendeler og dermed direkte kapitalkostnader. I etterkalkylene for 2021, 2022 og 2023 er det beregnet kapitalkostnader. Kapitalkostnadene er beregnet ut fra anleggsregisteret og omfatter pumpestasjoner, lager, slamavskiller og rør. Revisor fikk opplyst i møte 08.02.2024 at det er korrigert for anleggsbidrag og tilskudd i det grunnlaget som er lagt inn i anleggsregisteret til Momentum.

Feieren har muntlig bekreftet at han har en kommunal bil, som kun brukes av feieren. Bilen er 14 år gammel. Revisor har ikke funnet bilen i selvkostregnskapet.

2.3.4 Indirekte kapitalkostnader

De indirekte kapitalkostnadene skal ifølge § 5 femte ledd i selvkostforskriften beregnes på samme måte som indirekte driftskostnader, eller settes lik 5 prosent av de indirekte driftskostnadene med fratrukk av eventuelle renter.

I beregningen av selvkost som presenteres i note til regnskapet, gjengitt i tabell to, tre og fire, er det ikke beregnet indirekte kapitalkostnader.

2.3.5 Kalkulatorisk rente

Selvkostforskriftens § 5 fjerde ledd sier at rentekostnader skal beregnes ut fra årets gjennomsnittlige restverdi på de varige driftsmidlene og kalkylerenten. Kalkylerenten er årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng. Den norske stats kommunalbank opplyser om prognose for selvkostrente og virkelig selvkostrente. Kalkylerenten⁴ er følgende:

- 2021 – 1,96 %
- 2022 – 3,54 %
- 2023 – 4,30 %

Det er kun avløpstjenesten I Frosta kommune som har varige driftsmidler, som det beregnes direkte kapitalkostnader og som det skal beregnes rente av. I etterkalkylene for 2021, 2022 og

⁴ www.kbn.com/om-oss/nyheter/2024/kalkylerente-for-2023/

2023 er det beregnet kalkulatorisk rente av kapitalkostnaden med den rentesatsen som kommunalbanken opplyser om.

2.3.6 Prinsippvedtak

For å kunne framføre underskudd må kommunen har gjort et prinsippvedtak om 100 prosent inndekning av kostnadene på det aktuelle selvkostområdet. Dette gjelder feiing og avløp.

Frosta kommunestyre vedtok 100 prosent kostnadsdekning for avløp og feiing i budsjettvedtakene for 2021, 2022 og 2023, henholdsvis i sakene 2021/72, sak 77/2022 og sak 120/2023.

2.3.7 Selvkostfond

Selvkostforskriftens § 8 andre ledd sier at differansen mellom årets gebyrinntekter og årets gebyrgrunnlag skal føres mot et selvkostfond. Et overskudd på selvkostfondet skal tilbakeføres ved å finansiere et underskudd innen fem år. Et underskudd skal dekkes av framtidig overskudd senest det femte året etter at underskuddet oppsto. I forskriften åpnes det opp for at et underskudd kan framføres ut over fem år, hvis det er nødvendig for at brukerne ikke skal betale for framtidig bruk av gjennomførte investeringer.

I tabellene under er utviklingen i selvkostfond for perioden 2021-2023 gjengitt.

Tabell 6. Selvkostfond 2021-2023 avløp

Avløp	2021	2022	2023
Selvkostfond 01.01	116 513	601 096	817 585
Resultat	477 619	191 842	-2 314 993
Selvkostfond 31.12	601 096	817 585	-1 512 011

Kilde: Årsregnskapet Frosta kommune

Tabell 7. Selvkostfond 2021-2023 feiing

Feiing	2021	2022	2023
Selvkostfond 01.01	-365 645	-420 459	-405 319
Resultat	-54 814	29 486	163 037
Selvkostfond 31.12	-420 459	-405 319	-256 193

Kilde: Årsregnskapet Frosta kommune

Revisor har undersøkt selvkostfondet på feiing nærmere, ettersom det er negativt alle de tre årene som er undersøkt. Årsregnskapet for 2020 viser at feiing gikk med kroner 4 422 i underskudd, i 2019 gikk området med kroner 41 171 i underskudd og i 2018 gikk selvkostområdet med kroner 300 484 i underskudd.

Tabell 8. Selvkostfond 2021-2023 renovasjon

Renovasjon	2021	2022	2023
Selvkostfond 01.01	114 891	101 576	-74 742
Resultat	22 450	-176 784	-187 710
Selvkostfond 31.12	139 593	-75 208	-262 452

Kilde: Årsregnskap Frosta kommune 2021-2023

Frosta kommune mottar noteoversikt for husholdning- og hytterrenovasjon fra Innherred Renovasjon, som tas inn i årsregnskapet. Revisor har ikke funnet rapportering på selvkostfond for slam. Økonomisjefen informerer om at kommunen tar oppsettet som kommer fra Innherred Renovasjon IKS inn i notene i årsregnskapet. Dette oppsettet inneholder ikke slam.

For selvkostområdet plan og byggesak og selvkostområdet kart og oppmåling er det negativt resultat på selvkostområdene i 2021, og det føres ikke underskudd til selvkostfond. I 2022 og 2023 er selvkostområdene i kommunens årsregnskap delt inn i private planforslag, bygge- og delesak og oppmåling. Alle områdene begge årene, med unntak og bygge- og delesak i 2023, har underskudd. For bygge- og delesak er det ført et selvkostfond ved årets slutt på kroner 225 992. Selvkostforskriftens § 8 fjerde ledd regulerer at det ikke er mulig å fremføre underskudd på selvkostområder som er gebyrbelagt etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova.

2.3.8 Dokumentasjon

Revisor har fått tilgang til selvkostberegninger for perioden 2021 til 2023 som grunnlag for revisjonen. I tillegg er for- og etterkalkyle på avløp for 2019 tilsendt. Forkalkylen viser kostnadsposter og fordelingsnøkler som er brukt. Det finnes også et anleggsregister med oppdatert status for året.

2.4 Revisors vurderinger

2.4.1 Direkte kostnader

Revisjonskriteriet er at det er direkte driftskostnader til arbeid, varer og tjenester som brukes som skal inngå i selvkost.

Revisor vurderer at Frosta kommune har brukt direkte driftskostnader til arbeid, varer og tjenester som grunnlag for beregning av selvkost.

Revisor finner at kostnader som er ført i kommunens regnskap ligger til grunn for selvkostberegningene. Det er ikke funnet noen vesentlige feil eller mangler. I selvkostberegningene som kommunen selv gjør, inngår driftskostnader som kan knyttes direkte til selvkosttjenestene. På de områdene Frosta kommune kjøper tjenester fra andre kommuner inngår fakturaene for tjenestene som direkte driftskostnader. Revisor finner at Frosta kommune har en avtale med Innherred brann og redning IKS som ligger til grunn for kostnadsfordeling. Men selskapet ble avviklet i 2022, og revisor oppfatter at Levanger kommune har fulgt opp samarbeidet med Frosta kommune uten at dette er formalisert. Revisor er av den oppfatning at fakturagrunnlaget for feiing tydeligere bør skille mellom selvkostområdet feiing og andre tjenester som leveres av Levanger kommune. Frosta kommune har henvist til avtalen med Innherred brann og redning IKS, som er avviklet. Revisor finner at fakturaoppsettet delvis bygger på denne avtalen.

2.4.2 Indirekte kostnader

Revisjonskriteriet er at det er de indirekte driftskostnader som utfyller eller understøtter tjenesten som skal inngå i selvkost, herunder med oppdaterte fordelingsnøkler.

Revisor vurderer at Frosta kommune beregner selvkost basert på regnskapet og sjablongmessige fordelinger som oppdateres.

Revisor finner at Frosta kommune bruker fordelingsnøkler som oppdateres. Beregning av indirekte driftskostnader skjer med utgangspunkt i regnskapet, noe som er i henhold til regelverket. Kommunen bruker fordelingsnøkler som oppdateres. Veilederen til selvkostforskriften (2024) viser til at det kan være hensiktsmessig å tilordne indirekte kostnader til selvkost ved bruk av faste fordelingsnøkler som oppdateres med jevne mellomrom.

2.4.3 Direkte kapitalkostnader

Revisjonskriteriet er at beregningsgrunnlaget for direkte kapitalkostnad (kalkulatorisk renter og avskrivninger) skal baseres på anskaffelseskost.

Revisor finner at direkte kapitalkostnader er basert på registreringer i anleggsregisteret.

For de selvkostområdene Frosta kommune kjøper tjenester fra andre kommuner eller selskaper, vil ikke Frosta kommune ha egne kapitalkostnader. Unntaket er feiing hvor Frosta kommune har et samarbeid med Levanger kommune, men hvor feieren med ansvar for feiing

og tilsyn er ansatt i Frosta kommune. Revisor har undersøkt hvorfor det ikke framkommer noen kapitalkostnader i forbindelse med at feieren disponerer kommunal bil. Bilen er 14 år og antas dermed å være nedskrevet i regnskapet. Den dagen bilen må skiftes ut må det beregnes kapitalkostnader i selvkostberegningene.

De direkte kapitalkostnadene på selvkostområdet avløp er knyttet til eget anleggsregister som er lagt inn i Momentum.

2.4.4 Indirekte kapitalkostnader

Revisjonskriteriet er at beregningsgrunnlaget for indirekte kapitalkostnader (kalkulatoriske renter og avskrivninger) skal baseres på fordeling av kapitalkostnader etter faktisk bruk, alternativt settes lik fem prosent av indirekte driftskostnadene etter fratrukk fra inntekter.

Revisor vurderer at Frosta kommune ikke beregner indirekte kapitalkostnader.

Revisor finner at det ikke er beregnet indirekte kapitalkostnader på selvkostområdene i 2021 til 2023. Beregning av indirekte kapitalkostnader kunne vært aktuelt for områdene avløp og feiing for de delene av tjenesten som Frosta kommune har ansvaret for.

2.4.5 Kalkulatorisk rente

Revisjonskriteriet er at det skal benyttes kalkulatorisk rente lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng.

Revisor finner at Frosta kommune har brukt riktig kalkulasjonsrente.

I Momentum ligger kalkulasjonsrenten inne i programmet, med link til Den norske stats kommunalbank. Det betyr at programmet legger til rette for at rett kalkulasjonsrente brukes. Når kommunen selv gjorde beregningene i 2021 ble det også benyttet riktig rente.

2.4.6 Prinsippvedtak

Revisjonskriteriet er at kommunen må gjøre et prinsippvedtak om 100 prosent inndekning for å kunne framføre underskudd.

Revisor vurderer at Frosta kommune har gjort prinsippvedtak for feiing og avløp om 100 prosent inndekning av kostnadene på selvkostområdene.

Revisor finner at kommunestyret har vedtatt 100 prosent kostnadsdekning for avløp og feiing. Dette er de to selvkostområdene hvor kommunen selv kan bestemme graden av kostnadsdekning. Et prinsippvedtak om 100 prosent kostnadsdekning gir grunnlag for å framføre underskudd senere år.

2.4.7 Selvkostfond

Revisjonskriteriet er at overskudd eller underskudd skal føres til selvkostfond, og fondsavsetningen skal ikke stå i mer enn fem år med unntak hvis det er nødvendig for at brukerne ikke skal betale for fremtidig bruk av investeringer.

Revisor vurderer at Frosta kommune har balansert overskudd og underskudd på selvkostfondene innenfor regelverket, med unntak av feiing som ikke har klart å dekke opp underskuddet fra 2018 fram til 2023. Dette betyr at kommunen ikke har tatt tilstrekkelig med gebyr til å dekke opp kommunens kostnader med feiing.

Revisor finner at selvkostfond for slam fra Innherred Renovasjon ikke inngår i noten til selvkostområdet, men er satt opp i oversendelse av grunnlaget for gebyrregulativ. Det er derfor uklart om det blir overskudd eller underskudd på selvkostområdet. I selvkostfondet for husholdningsavfall er det avvik mellom utgående beholdning for 2021 og inngående beholdning for 2022 som det ikke er gjort rede for.

Frosta kommune har ikke ført underskudd i 2021 på områdene plan- og byggesak og selvkostområdet kart og oppmåling i selvkostfondet. Dette er i tråd med regelverket. Det er slik at underskudd på gebyrområder etter plan- og bygningsloven ikke kan framføres, men må dekkes av kommunen selv det enkelte år. Når Momentum ble tatt i bruk i 2022 ble inndelingen på områdene litt annerledes med private planforslag, bygge- og delesak og oppmåling.

Selvkostfondet på feiing har gått med underskudd i flere år, og underskuddet er ikke dekket opp i løpet av en femårs periode. Det betyr at Frosta kommune har dekket deler av kostnadene på området. Frosta kommune har et prinsippvedtak om 100 prosent inndekning av kostnadene på feiing, som gjør at kommunen kan dekke inn tidligere års underskudd.

2.4.8 Dokumentasjon

Revisjonskriteriet er at kommunen skal dokumentere beregningen av samlet selvkost og oppbevare den i minst fem år.

Revisor finner at Frosta kommune har dokumentert selvkostberegningene for de siste fem årene.

Etter at Frosta kommune tok i bruk Momentum, blir dokumentasjon på selvkostberegninger liggende i modellen. Når det gjelder dokumentasjon fra tidligere år har revisor fått dokumentasjon fra 2019 på avløp, som en stikkprøvekontroll på det største selvkostområdet som kommunen har ansvar for.

3 GEBYRFASTSETTELSE

3.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling for gebyrfastsettelse.

Skjer fastsetting av gebyr i henhold til regelverket?

3.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen.

- *Frosta kommune må ha hjemmel for å fastsette gebyr.*
- *Gebyr skal fastsettes årlig av kommunestyret.*

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

3.3 Gebyrfastsettelse i kommunen

3.3.1 Hjemler for fastsettelse av gebyr

Avløp

Frosta kommune har lokal forskrift for kommunale avløpsgebyr (FOR-2007-12-11-4976). Den sier ikke noe om nivået på gebyret, men sier i § 4 at kommunestyret fastsetter gebyrsatsene. Frosta kommune har vedtatt en ny forskrift om kommunale avløpsgebyr (FOR-2023-12-15-2217) som trer i kraft 01.01.2024. Den endrer FOR-2007-12-11-4976.

Den nye lokale forskriften § 4.2 omhandler gebyrsatser, og de skal settes slik at de ikke overstiger kommunens kostnader ved saksbehandlingen. § 7 gir bestemmelser om årsgebyr, og årsgebyret består av et fastgebyr og et forbruksgebyr som er mengdeavhengig. Forbruksgebyret beregnes etter målt eller stipulert forbruk, som vannforbruk i m³. Gebyrene per m³ gjelder for alle tilknyttet avløpsnett. Stipulert vannforbruk er basert på bebyggelsens størrelse og kategori. Videre presiseres det at for bolighus stipuleres forbruket basert på areal og type eller etter vannmålt forbruk. § 5 har bestemmelser om at arealberegninger og bruksareal (BRA) legges til grunn.

Den nye forskriften ble vedtatt i formannskapet i Frosta kommune 15.12.2023, sak 143/2023 forskrift om kommunale avløpsgebyrer 2023. Formannskapet fikk delegert myndighet til å fatte endelig vedtak i saken i kommunestyremøtet 12.12.2023, sak 109/2023.

Renovasjon og slam

Forskrift for husholdningsavfall, Malvik, Selbu, Meråker, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Mosvik og Leksvik kommuner, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag, § 11 fastsetter at abonnenter skal betale avfallsgebyr. § 12 hjemler differensiering av gebyr og at gebyr og gebyrdifferensiering vedtas årlig av kommunen.

Frosta kommune vedtok 12.12.2023, sak 112/2023 ny renovasjonsforskrift og ny slamforskrift. De nye forskriftene er et resultat av en lang prosess blant annet for å sikre at forskriftene er i tråd med gjeldende regelverk og føringer knyttet til avfalls- og slamhåndtering, heter det i saksframlegget til sak 112/2023. Revisor har ikke funnet denne renovasjonsforskriften på Lovdata. Innherred Renovasjon har i en epost bekreftet at alle eierkommunene har vedtatt den nye forskriften. I den nye forskriften omhandler § 3-1 gebyr, og sier i tredje ledd at samlet skal avfallsgebyrene dekke de totale kostnadene ved å levere renovasjonstjenester for husholdningsavfallet (selvkost), jf. forurensingsloven § 34. Denne forskriften finnes heller ikke på hjemmesiden til Frosta kommune, under lokale forskrifter.

Plan, byggesak og matrikkel

Frosta kommune vedtok ny lokal forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova for Frosta kommune den 12.12.2023, sak 113/2023. Kommunalsjefen forteller at den nye forskriften er basert på en flerdelt gebyrmodell med medgått tid i stedet for areal som var tidligere. Modellen bygger på den samme beregningsmodellen som Stjørdal kommune har. I § 1-2-1 om betalingsplikt og gebyrsatser står det at kommunestyret vedtar gebyrsatsene til forskriften i den årlige budsjettbehandlingen og fastsetter når de skal tre i kraft. Revisor har ikke funnet forskriften på Lovdata. Den finnes heller ikke på hjemmesiden til Frosta kommune, under lokale forskrifter.

Feiing

I oppstartsmøtet fortelles det at kommunen kjøper feiertjenesten fra Levanger kommune og jobber etter samme forskrift som Levanger kommune. Kommunen har ikke utarbeidet egen forskrift, men ser behovet for å ha en egen forskrift.

Levanger kommune har en forskrift om feiing og tilsyn av fyringsanlegg og om regulering av feiegebyr. Forskriften gjelder Levanger kommune og trer i kraft fra 01.01.2023. Levanger har vedtatt 100 prosent dekningsgrad.

3.3.2 Årlig gebyrfastsettelse

Kommunestyret i Frosta vedtok 12.12.2023 budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027. I saken framgår kommunale avgifter og gebyr i et eget vedlegg i budsjettdokumentet.

Avløp

For avløp opplyses det i budsjettdokumentet at gebyrsatser er basert på høringsutkast til ny gebyrforskrift for arealforvaltning i Frosta kommune, som har høringsfrist 12.11.2023. Gebyrsatsene forutsetter vedtak om ny forskrift i kommunestyret 12.12.2023.

AVLØPSGEBYR = Fasteledd + mengdeledd		
Avløpsgebyr mengdeledd bolig under 90m²	4220	5 275
Avløpsgebyr mengdeledd bolig over 90m²	7591	9 489
Avløpsgebyr mengdeledd Fritidsenhet . Omhandler all type enhet til fritidsbruk med innlagt vann. Eksempelvis men ikke begrenset til hytte, villavogn, spikertelt, naust og lignende.	3738	4 673
Avløpsgebyr mengdeledd Innredet garasje med innlagt vann og avløp	3738	4 673
Avløpsgebyr mengdeledd Gårdsbruk Driftsbygninger med innlagt vann	5063	6 329
Avløpsgebyr mengdeledd Næringslokaler, institusjoner, verksteder, foretninger, kontorer, forsamlingslokaler og lignende:		
Næring inntil 299 m ²	5063	6 329
Næring 300 - 599 m ²	8314	10 393
Næring 600 - 1999 m ²	23484	29 355
Næring 2000 - 5999 m ²	55992	69 990
Næring 6000 - 9999 m ²	98132	122 665
Næring over 10 000 m ²	146292	182 865
Årsgebyr avløp iht. forurensingsforskriftens kap. 15 og 15A (Oljeholdig, fotokjemikalieholdig og amalgamholdig avløpsvann)	5484	6 855
Årsgebyr avløp for ubebodd enhet frafaller etter 1 år dokumentert uten bruk. Forutsetter plombering av vann inn.		

Kilde: Kommunestyresak 120/23 Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027.

Figur 1. Avløpsgebyr 2024

I sak 113/23 vedtok Frosta kommunestyre ny lokal forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova for Frosta kommune.

Renovasjon og slam

Om årsgebyret for renovasjon står det i budsjettdokumentet til Frosta kommune, at det i henhold til selskapsavtalen er lagt opp til lik pris i alle kommuner. I dette ligger at alle kostnader Innherred renovasjon IKS har, det vil si prisen som abonnentene må betale, fordeles likt uavhengig av kommune. Innherred renovasjon IKS sin prisberegning er grunnlaget for endelig gebyrvedtak i deltakerkommunene. For 2024 er det fra styrets side lagt opp til en økning i prisene med 9 prosent for husholdningsrenovasjon og 20 prosent for hytte- og fritidsrenovasjon. I budsjettdokumentet er følgende gebyroversikt presentert, figur 2.

Alle satser er inklusiv merverdiavgift

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	3 091,25	3 370,00	278,75	9,02 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	4 291,25	4 678,00	386,75	9,01 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	5 378,75	5 863,00	484,25	9,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	7 236,25	7 888,00	651,75	9,01 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	782,5	939	156,5	20,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	782,5	939	156,5	20,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	782,5	939	156,5	20,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	1 256,25	1 463,00	206,75	16,46 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	1 645,00	1 830,00	185	11,25 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	1 645,00	1 830,00	185	11,25 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 563,75	2 580,00	16,25	0,63 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 563,75	2 580,00	16,25	0,63 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 563,75	2 580,00	16,25	0,63 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	4 291,25	4 678,00	386,75	9,01 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 000,00	1 800,00	-200	-10,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	4 283,75	4 669,00	385,25	8,99 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	0	500	500	0,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	0	9 000,00	9 000,00	0,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per par	0	250	250	0,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	2 000,00	2 500,00	500	25,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	3 905,00	4 256,00	351	8,99 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	4 892,50	5 333,00	440,5	9,00 %
Følgende abonnement kan velges med følgende pris	Per enhet	6 582,50	7 175,00	592,5	9,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	600	800	200	33,33 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	300	400	100	33,33 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	600	800	200	33,33 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	750	800	50	6,67 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	750	800	50	6,67 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	525	525	0	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per enhet	0	250	250	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	250	250	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	350	350	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	450	450	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	600	600	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	1 250,00	1 250,00	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	250	250	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	250	250	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	350	350	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per dunk	0	400	400	0,00 %
Tillegg ekstratjenester	Per boenhet	0	525	525	0,00 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-225	-350	-125	55,56 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-450	-500	-50	11,11 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-675	-675	0	0,00 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-225	0	225	-100,00 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-225	0	225	-100,00 %
Valg av tjenester som gir rabatt	Per boenhet	-225	-350	-125	55,56 %

Kilde: Kommunestyresak 120/23 Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Figur 2. Gebyroversikt renovasjon 2024

Renovasjonsgebyr og slamgebyr for 2023 ble vedtatt som en egen sak i kommunestyret 13.12.2022. Saksframlegget viser Innherred Renovasjon IKS sitt kostnadsbudsjett og forslag til priser. Det opplyses at for alle kommuner er det lagt inn et administrasjonshonorar som skal

dekke kommunenes egne administrative kostnader innen renovasjon. For Frosta utgjør dette kroner 24 000 i 2023.

Plan, byggesak, matrikkel

I budsjettdokumentet er hele forslaget til gebyrforskriften for arealforvaltning med gebyrsatser tatt inn. Selve gebyrbestemmelsene om private planforslag, bygge- og delesaker, eierseksjonering og oppmålingsforretning er omfattende og forskriften er tatt inn som eget vedlegg, vedlegg tre i denne rapporten.

I intervjuet med økonomisjef og kommunalsjef samfunn og utvikling fortelles det at for 2024 har Frosta og Stjørdal valgt å ha like satser selv om det er noe ulike saksbehandling.

Feiing

Figur tre viser feiegebyrene som Frosta kommunestyre vedtok i sak 120/23.

Beskrivelse	Sats	Økning	Ny sats	Inkl. mva
TILSYN/FEIING HELÅRSBOLIG				
Ordinær feiing og tilsyn 1 pipeløp inkl. røykrør pr. år	922	4,0 %	959	1 199
Piperør nr. 2 og flere piperør på samme gnr./bnr. Inkl. tilhørende røyk/piperør - pris pr. røyk/piperør pr. år	497	4,0 %	517	646
Tilsyn gasspeiser og ildsteder med gass samt ikke lovpålagte oppgaver pr. år	497	4,0 %	517	646
Videokontroll av pipe pr. time	710	4,0 %	738	922
Feiing av fyrkjele og andre ildsteder pr. time	781	4,0 %	812	1 015
Reisetid/klargjøring, ikke ordinære tilsyn/feiinger pr. time	426	4,0 %	443	553
TILSYN/FEIEGEBYR FRITIDSBOLIG				
Ordinær feiing og tilsyn 1 pipeløp inkl. røykrør pr. tilsyn/feiing	1 561	4,0 %	1 624	2 029
Piperør nr. 2 og flere piperør på samme gnr./bnr. Inkl. tilhørende røyk/piperør - pris pr. røyk/piperør pr. tilsyn/feiing	851	4,0 %	886	1 107
Tilsyn gasspeiser og ildsteder med gass samt ikke lovpålagte oppgaver pr. tilsyn/feiing	851	4,0 %	886	1 107
Videokontroll av pipe pr. time	710	4,0 %	738	922
Feiing av fyrkjele og andre ildsteder pr. time	781	4,0 %	812	1 015
Reisetid/klargjøring, ikke ordinære tilsyn/feiinger pr. time	426	4,0 %	443	553

Kilde: Kommunestyresak 120/23 Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

Figur 3. Feiegebyr 2024

Den 15.12.2020 vedtok Frosta kommunestyre årsbudsjett for 2021 og økonomiplan 2021-2024. Her er kommunale avgifter og gebyrer et eget vedlegg i budsjettdokumentet. For 2021 er det gebyrer for selvkostområdene avløp/feiing, matrikkellova (kart og oppmåling) og bygge- og reguleringsaker.

I budsjettet for 2022 (vedtatt 14.12.2021) er kommunale avgifter og gebyrer et eget vedlegg i budsjettdokumentet. Følgende selvkostområder er med; byggesak, dispensasjoner og fravik fra bestemmelser, plansaker, oppmålingsforretning etter matrikkelforskriften, eierseksjoneringslovgivningen, avløpsgebyr, tilsyn/feiing helårsbolig og tilsyn/feiing fritidsbolig.

Budsjett for 2023 ble vedtatt i kommunestyret 13.12.2022. Kommunale avgifter og gebyr er et eget vedlegg i budsjettdokumentet. Følgende selvkostkategorier gjenfinnes i gebyroversikten. Byggesak, dispensasjonssaker og fravik fra bestemmelser, plansaker, oppmålingsforretning etter matrikkelforskriften, eierseksjoneringslovgivningen, avløpsgebyr, tilsyn/feiling helårsbolig og tilsyn/feiling fritidsbolig.

3.4 Revisors vurdering

3.4.1 Hjemmel for fastsettelse av gebyr

Revisjonskriteriet er at Frosta kommune må ha hjemmel for å fastsette gebyr.

Revisor vurderer at kommunen ikke har hjemmel i egen forskrift for fastsettelse av gebyr på alle selvkostområdene.

Frosta kommune har egen forskrift for fastsettelse av gebyr på avløp fra 2007 og den erstattes av ny forskrift som trer i kraft 01.01.2024. Gebyrfastsettelsen på renovasjon og slam framgår av forskrift for husholdningsavfall og forskrift for slam, begge fra 2006. Forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova for Frosta kommune ble vedtatt 12.12.2023 og er gyldig for 2024. Revisor har ikke funnet hjemler for gebyr etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova andre steder enn i selve gebyrregulativet som vedtas, for 2023 og tidligere.

Frosta kommune har ingen forskrift som hjemler feieavgift.

På feiling og avløp har kommunen vedtatt 100 prosent kostnadsdekning i 2021 til 2023 som en del av det årlige budsjettvedtaket. Den nye forskriften på avløp er ikke tydelig på at det skal være 100 prosent kostnadsdekning, noe som innebærer at kommunen bør fortsette praksisen med å vedta dekningsgraden på selvkostområdet som en del av budsjettvedtaket.

De ulike særlovene, eksempelvis brann- og eksplosjonsvernloven § 28 andre ledd, henviser til at kommunen selv kan fastsette lokal forskrift om gjennomføring av gebyrer. Det er en diskusjon om at et vedtak i kommunestyret er tilstrekkelig i forhold til at det etterspørres en forskrift. Et brev fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, datert 11.10.2023 illustrerer dette.

De nylige vedtatte forskriftene finnes ikke på Lovdata (www.lovdata.no). Justisdepartementets veileder om forskriftsarbeid for kommuner fra 2002 sier at kommunale avgiftsforskrifter som i hovedsak bare inneholder opplysninger om selve avgiften, ikke trenger kunngjøres i Norsk

Lovtidend. Revisor er av den oppfatning at kunngjøring i Norsk Lovtidend (www.lovdato.no) vil gi en god offentlig informasjon. Dette gjelder spesielt hvis det finnes en tidligere forskrift som blir opphevet med den nye. Frosta kommune har på hjemmesiden en oversikt over lokale forskrifter, men her finnes ikke forskriften om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova og heller ikke husholdningsavfall og slam. Oversikten på hjemmesiden er linket til www.lovdato.no.

3.4.2 Årlig gebyrfastsettelse

Revisjonskriteriet er at gebyr skal fastsettes årlig av kommunestyret.

Revisor vurderer at Frosta kommune vedtar årlige gebyrer for selvkostområdene.

4 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

4.1 Konklusjon

Følgende problemstillinger besvares i denne forvaltningsrevisjonen.

1. Er beregningsgrunnlaget for selvkost i henhold til regelverket?
2. Skjer fastsetting av gebyr i henhold til regelverket?

Revisor konkluderer med at beregningsgrunnlaget for selvkost i Frosta kommune i det alt vesentlige er i henhold til regelverket.

Etter at kommunen har tatt i bruk Momentum har selvkostberegningene blitt mer satt i system og mer oversiktlige. Det styrker også beregningene at ansatte på enhetene deltar i prosessen med fordelingsnøkler.

En mangel er at selvkostregnskapet på slam ikke framgår. Selvkostfondet på feiing har et underskudd som ikke er dekket opp i løpet av fem år.

Revisor konkluderer med at det fra 2024 er hjemler for gebyrfastsettelse på selvkostområdene, men at det tidligere har manglet på noen områder.

Frosta kommune har gjort vedtak om kostnadsdekning på feiing og avløp, som en del av det årlige budsjettvedtaket. Hjemmel for gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova ble vedtatt i kommunestyret 12.12.2023. Den gir da hjemmel for fastsettelse av disse gebyrene fra 2024, men ikke tidligere.

4.2 Anbefalinger

Revisor anbefaler kommunedirektøren å vurdere følgende:

- Etterspørre selvkostnote på slam fra Innherred Renovasjon IKS.
- Sørge for at overskudd eller underskudd på selvkostfond feiing dekkes i løpet av fem år.
- Utarbeide gebyrforskrift for feiing.
- Sørge for god publisering av lokale forskrifter til offentligheten.

KILDER

Avtale mellom Innherred brann og redning og Frosta kommune om brann og redningstjenester m.m. (for perioden 01.01.2021 til 31.12.2025)

Brev 11.10.2023. Kommunale gebyrforskrifter for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) FOR-2004-06-01-931. Klima- og miljødepartementet.

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) FOR-2004-06-01-930. Klima- og miljødepartementet.

Forskrift for husholdningsavfall, Malvik, Selbu, Meråker, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Mosvik, og Leksvik kommuner, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. (renovasjonsforskrift) FOR 2006-10-31-1709

Forskrift for slam, Malvik, Selbu, Meråker, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy, Mosvik og Leksvik kommuner, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag. FOR-2006-10-31-1710.

Forskrift om avløpsgebyr, Frosta kommune, Sør-Trøndelag FOR-2007-12-11-4976.
OPPHEVET

Forskrift om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften) FOR-2009-12-20-2398. Kommunal- og distriktsdepartementet.

Forskrift om brannforebygging FOR-2015-12-17-1710. Justis- og beredskapsdepartementet

Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften) FOR-2019-12-11-1731. Kommunal- og distriktsdepartementet.

Forskrift om feiing og tilsyn av fyringsanlegg og om regulering av feiegebyr, Levanger kommune Trøndelag FOR-2022-12-14-2308

Forskrift for kommunale avløpsgebyr, Frosta kommune, Trøndelag FOR-2023-12-15-2217.

Forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova for Frosta kommune. Vedtatt i kommunestyret Frosta 12.12.2023, sak 113/2023.

Forskriftsarbeid for kommuner (2002). Veileder. Justis- og politidepartementet. Lov om vern mot forurensning og om avfall (forurensningsloven) LOV-1981-03-13-6. Klima- og miljødepartementet.

Frostating lagmannsrett 2023-08-22. LF-2023-104673. Gebyr for feiing og tilsyn. Brann- og eksplosjonsloven § 11 og § 28.

Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsloven) LOV-2002-06-14-20. Justis- og beredskapsdepartementet.

Lov om egedomsregistrering (matrikkellova) LOV-2005-06-17-101. Kommunal- og distriktsdepartementet.

Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) LOV_2008-06-27-71. Kommunal- og distriktsdepartementet.

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg (vass- og avløpslova) LOV-2012-03-16-12. Klima- og miljødepartementet.

Lov om eierseksjonering (eierseksjonsloven) LOV-2017-06-16-65. Kommunal- og distriktsdepartementet.

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) LOV-2018-06-22-83. Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) Om lov om planlegging og byggesaksbehandling. Kommunal- og regionaldepartementet.

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§ 15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak, administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. I denne forvaltningsrevisjonen har vi benyttet oss av følgende kilder til revisjonskriterier:

- KommuneLOVEN
- Plan- og bygningsLOVEN
- ForurensningsLOVEN
- Forurensningsforskriften
- Avfallsforskriften
- Matrikkellova
- Brann- og eksplosjonsvern
- Lov om vass- og avløpsanlegg
- Matrikkelforskriften
- Selvkostforskriften, FOR-2019-12-11-1731
- Forskrift om brannforebygging, FOR-2015-12-17-1710
- Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) Om lov om planlegging og byggesaksbehandling.
- Veileder til selvkostforskriften, H-2465, 2020
- Veileder for beregning av selvkost og gebyrforskrift i byggesaker H-2514-b
- Veileder for beregning av selvkost og gebyrforskrift i byggesaker. Veileder 2514-b. Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Beregningsgrunnlag

KommuneLOVENS § 15-1 andre ledd sier at samlet selvkost for en tjeneste skal tilsvare merkostnaden ved å yte tjenesten. Tredje ledd sier at samlet selvkost skal fastsettes ut fra følgende prinsipper:

- a) Kostnadene skal beregnes ut fra gjennomførte transaksjoner og anskaffelseskost.*
- b) Investeringskostnadene skal beregnes ut fra avskrivningene på investeringene og beregnede rentekostnader.*

- c) *Investeringskostnadene skal fordeles over den tiden investeringene forventes å være i bruk.*

Det er fastsatt en egen selvkostforskrift (FOR-2019-12-11-1731). Forskriften gjelder for beregningen av samlet selvkost for et tjenesteområde når det er fastsatt i lov eller forskrift at kommunens eller fylkeskommunens gebyrer ikke skal være større enn kostnadene ved å yte tjenesten (§ 1). Beregningsgrunnlaget for selvkost er regnskapsførte utgifter eller kostnader og regnskapsførte inntekter (§ 3 første ledd). Dette innebærer at selvkostregnskapet må være en etterkalkyle som er basert på det endelige regnskapet, både for fordelte direkte kostnader, indirekte kostnader med fordelingsnøkler og kapitalkostnader (grunnlag kapitalkostnader, kalkulatoriske avskrivninger og renter). I beregningsgrunnlaget inngår både direkte og indirekte driftskostnader.

Direkte og indirekte driftskostnader

Selvkostforskriften § 4 gir regler for beregningen av direkte og indirekte driftskostnader.

- *Direkte driftskostnader omfatter kostnader til arbeid, varer og tjenester som brukes for å produsere og yte selvkosttjenesten.*
- *Indirekte driftskostnader omfatter kostnader til stabs- og støttetjenester, fellestjenester og kontrollfunksjoner som utfyller eller understøtter selvkosttjenesten. Andelen indirekte driftskostnader som tilordnes selvkost, skal gjenspeile selvkosttjenestens bruk av disse tjenestene og funksjonene.*
- *Kostnader til administrativ ledelse, folkevalgte organer etter kommuneloven § 5-1 eller eierorganer skal ikke inngå i selvkost.*

Direkte og indirekte driftskostnader

Både direkte og indirekte kapitalkostnader skal inngå i beregningsgrunnlaget. Selvkostforskriften § 5 gir regler om direkte og indirekte kapital.

Kapitalkostnader omfatter avskrivninger og nedskrivninger av varige driftsmidler, reversering av nedskrivninger og beregnete rentekostnader.

Hovedprinsippene er at anleggsmidler skal beregnes ut fra prisen på anskaffelsestidspunktet. Avskrivningene skal foretas planmessig utover den utnyttbare levetiden til det varige driftsmidlet. Det skal finnes et eget grunnlag for beregning av kalkulatoriske kapitalkostnader. Her skal ikke byggelånsrenter tas med og anleggsbidrag skal ikke trekkes fra. Tomtekostnader kan inngå i grunnlaget for kapitalkostnader. Den utnyttbare levetiden kan settes lik avskrivningsperioden i virksomhetens årsregnskap.

Salg og utrangering av varige anleggsmidler er regulert i § 6 i selvkostforskriften. Differansen mellom salgssum og restverdi i grunnlaget for kapitalkostnader skal inngå i selvkost som en inntekt eller en nedskrivning (dette er forskjellig fra kommuneregnskapet). Rentekostnadene skal beregnes ut fra årets gjennomsnittlige restverdi på de varige driftsmidlene og kalkylerenten. Kalkylerenten er lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng. § 5 femte ledd omtaler at indirekte kapitalkostnader som kan henføres til indirekte driftskostnader skal enten tilordnes selvkost på samme måte som indirekte driftskostnader, eller settes lik fem prosent av de indirekte driftskostnadene etter fratrukk for inntekter knyttet til selvkostområdet.

Selvkostfond

Overskudd og underskudd i selvkost reguleres i § 8 i selvkostforskriften. Årets samlede selvkost utgjør gebyrgrunnlaget. De virkelige gebyrinntekter kan føre til at det blir overskudd eller underskudd. For avløp og feiing har kommunen selv muligheter til å bestemme om gebyret skal dekke 100 prosent av kostnadene, altså full dekning av selvkost. Dette kan fastsettes gjennom lokal forskrift eller annet prinsippvedtak. Et vedtak om 100 prosent dekning gir grunnlag for å framføre tidligere underskudd på selvkostområdet.

Overskudd skal settes av på et selvkostfond og underskudd skal dekkes av selvkostfondet. Et overskudd som er avsatt til selvkostfondet, skal tilbakeføres ved å finansiere et fremtidig underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto. Et underskudd som er fremført, skal dekkes inn av et fremtidig overskudd senest i det femte året etter at underskuddet oppsto. Et underskudd kan likevel fremføres ut over fem år, hvis dette er nødvendig for at brukerne ikke skal betale for fremtidig bruk av gjennomførte investeringer.

Et selvkostfond skal renteberegnes, jf. § 8 femte ledd. Ved årets slutt skal det legges til beregnede renteinntekter på selvkostfondet. Renteinntektene skal beregnes ut fra årets gjennomsnittlige beholdning på fondet og kalkylerenten. På de områdene hvor kommunen har vedtatt full selvkost skal negative fond tilleggs rente.

Korrigerings av tidligere års feil

Selvkostforskriften § 7 gir regler om korrigerings av tidligere års feil. Hvis vesentlige feil i tidligere år har vært til ugunst for bruker skal den tas inn som en inntekt i selvkost. Hvis til ugunst for bruker skal den ikke tas inn i selvkost som kostnad (gjelder ikke renovasjon og slam).

Dokumentasjon

Det stilles krav til at kommunen og fylkeskommunen skal ha dokumentasjon av hvordan beregningen av samlet selvkost er gjort og dokumentasjonen skal oppbevares i minst fem år. (§ 9)

Utledelede revisjonskriterier.

Selvkost skal beregnes etter følgende kriterier:

- 1) *Det er de direkte driftskostnader til arbeid, varer og tjenester som brukes som skal inngå i selvkost.*
- 2) *Det er de indirekte driftskostnader som utfyller eller understøtter tjeneste som skal inngå i selvkost, herunder med oppdaterte fordelingsnøkler.*
- 3) *Beregningsgrunnlaget for direkte kapitalkostnad (kalkulatoriske renter og avskrivninger) skal baseres på anskaffelseskost (anleggsbidrag og byggelånsrente inngår ikke i anskaffelseskost).*
- 4) *Beregningsgrunnlaget for indirekte kapitalkostnader (kalkulatoriske renter og avskrivninger) skal baseres på fordeling av kapitalkostnader etter faktisk bruk, alternativt settes lik fem prosent av indirekte driftskostnadene etter fratrukk fra inntekter.*
- 5) *Det skal benyttes kalkulatorisk rente lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med et tillegg på ½ prosentpoeng.*
- 6) *Kommunen må gjøre et prinsippvedtak om 100 prosent inndekning for å kunne framføre underskudd.*
- 7) *Overskudd eller underskudd skal føres til selvkostfond og fondsavsetningen skal ikke stå i mer enn fem år med unntak hvis det er nødvendig for at brukerne ikke skal betale for fremtidig bruk av investeringer.*
- 8) *Kommunen skal dokumentere beregningen av samlet selvkost og oppbevare den i minst fem år.*

Gebyrfastsettelse

Utgangspunktet for gebyrfastsettelsen er § 8 i selvkostforskriften, som sier at årets samlede selvkost utgjør årets gebyrgrunnlag. På de enkelte selvkostområdene er hjemmelen for gebyrfastsettelse i lover på de ulike områdene.

Plan og byggesak – Plan og bygningsloven § 33-1 hjemler at kommunestyret selv kan gi forskrift om gebyr for behandling av saker og andre oppgaver etter plan- og bygningsloven.

Når det gjelder oppmåling og matrikkelføring jf. matrikkellova § 32, **kan** kommunen ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferdigelse av matrikkebrev og annet arbeid etter denne loven etter regulativ fastsatt av kommunen selv. Gebyrene kan i sum ikke være høyere enn nødvendige kostnader kommunen har med slikt arbeid. For matrikulering av eierseksjoner kan det ikke tas andre gebyr enn det som er fastsatt i eierseksjonsloven. Matrikkelforskriften kapittel fem gir nærmere regler om gebyr og betaling.

I Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) slås det fast at gebyret ikke skal overstige kommunens nødvendige kostnader på sektoren. Samtidig heter det at det aksepteres en viss grad av standardisering av gebyrsatsene med utgangspunkt i de gjennomsnittlige utgiftene til vedkommende sakstype.

Avløp – Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg § 5 sier at kommunen i forskrift kan fastsette størrelsen på gebyr og gi nærmere regler om gjennomføring av gebyrvedtaket og innkrevingen. Det er forurensningsforskriften § 16-1 som gir regler for bruk av selvkost på dette området. § 16-1 andre ledd sier at kommunen fastsetter i forskrift regler for beregning og innkreving av gebyrene samt gebyrenes størrelse. Videre sier § 16-1 i forurensningsforskriften at det ved beregning av selvkost, bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregningen av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn. § 16-1 andre ledd innledes med at kommunen fastsetter i forskrift regler for beregning og innkreving av vann- og avløpsgebyrene, samt gebyrenes størrelse, innenfor rammene av denne forskriften.

For vannforsyning og avløpshåndtering **bør** brukerne bære kostnaden forbundet med tjenestene, men kommunen er ikke pålagt full kostnadsdekning. Dette er regulert i vass- og avløpsanlegglova og i forurensningsforskriften, som i § 16-1 sier at vann- og avløpsgebyr ikke skal overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren. Miljødirektoratets kommentar⁵ til § 16-1 er at intensjonen er at brukerne av tjenestene i kommunene skal dekke alle kostnader i forbindelse med kommunale vann- og avløpsanlegg. Prinsippet om at forurenser skal betale, jf. forurensningsloven § 2 nr. 5, tilsier også at kommunen dekker alle kostnadene på avløpssektoren gjennom gebyr.

Renovasjon – Forurensningsloven § 34 gir regler om fastsettelse av avfallsgebyr. Kostnadene forbundet med avfallssektoren skal fullt ut dekkes inn gjennom gebyrene. For avfall som kommunen har plikt til å samle inn (husholdningsavfall) må ikke gebyret overstige kommunens kostnader. Avfallsforskriften § 15-3 har bestemmelser om fastsettelse av avfallsgebyret. For

⁵ [Vann- og avløpsgebyr-kommentarer - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://www.miljodirektoratet.no/om-miljodirektoratet/om-oss/utvalgte-temaer/vann-og-avlopsgebyr-kommentarer)

renovasjon og slambehandling **skal** selvkost danne grunnlag for innbyggernes brukerbetaling. Dette er regulert i forurensningslovens § 34 og § 26.

Feiing – Brann- og eksplosjonsvernloven § 28 andre ledd sier at kommunestyret selv kan fastsette lokal forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

For feiertjenesten **kan** kommunen kreve brukerbetaling som maksimalt dekker selvkost, men det er ikke pålagt full kostnadsdekning, jf. brann- og eksplosjonsvernloven, § 28. Andre ledd i § 28 sier at kommunestyret selv kan fastsette lokal forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg.

En beslutning i Frostating lagmannsrett 2023-08-22 presiserer at kommunen ikke har myndighet til å vedta forskrift om hyppigheten av feiing og tilsyn, ettersom forskrift om brannforebygging § 17 sier at feiing og tilsyn skal skje etter en konkret vurdering av behovet.

Utlede revisjonskriterier:

- *Frosta kommune må ha hjemmel for å fastsette gebyr.*
- *Gebyr skal fastsettes årlig av kommunestyret.*

VEDLEGG 2 – UTTALELSE

REVISJON MIDT-NORGE SA
Att.Margrete Haugum
Brugata 2
7715 STEINKJER

Deres ref	Vår ref 2023/4668-14	Saksbehandler Ingvild Øfsti	Dato 13.05.2024
------------------	--------------------------------	---------------------------------------	---------------------------

Forvaltningsrevisjonsrapport til uttalelse

Takk for høringsutkast for rapport på forvaltningsrevisjon på området Selvkost. Frosta kommune har følgende kommentarer til høringsutkastet:

Side 8: «Intervjuer»:

Det står: «Det er skrevet referat fra møtene. Referatet fra oppstartsmøtet er ikke godkjent, og revisor har gjort oppmerksom på dette i oversendelsen av foreløpig rapport til uttalelse. Referat fra de to andre intervjuene er godkjent. I etterkant av intervjuene er det sendt over enkelte oppklarende spørsmål til kommunen som delvis er besvart. Revisor tok telefonisk kontakt med feier for å få bekreftet at vedkommende brukte en kommunal bil i sin jobb»

22.04.2024 ble følgende sendt per e-post. «Det stemmer at det er Frosta kommune som eier bilen og øvrig utstyr. Levanger kommune (tidligere Innherred brann og redning) har det faglige ansvaret.»

Side 18:

Det står: Etter at Momentum ble tatt i bruk ble beregningsmåten for indirekte kostnader endret. Tidligere ble det gjort en prosentvis fordeling av indirekte driftskostnader slik som administrasjon, IKT og annet. Den fordelingen ble ikke oppdatert hvert år, forteller **kommunalsjefen**. Nå legges regnskapstallene for hvert år til grunn for fordelingen. Det foretas både en forkalkyle i budsjettssammenheng og en etterkalkyle ved regnskapsårets slutt i samarbeid med konsulent fra Momentum.

Det er økonomisjefen i Frosta kommune som gjør vurdering av indirekte kostnader, og som bør siteres på utsagnet dersom det skal siteres.

Side 19 "Kart og oppmåling":

Det står: "I 2021 ble det ikke beregnet indirekte kostnader på kart- og oppmåling." Dette er ikke korrekt.

Det korrekte er: "I selvkostregnskapet for 2021 ble det beregnet 2 prosent av lønn og driftsutgifter på IKT, 0,5 prosent av utgifter til stabsfunksjoner, lønn og regnskap og en andel av husleien.

Postadresse:
Fånesvegen1
7633 Frosta

Telefon:
74 80 88 00
Epostadresse:
postmottak@frosta.kommune.no

Org.nr:
NO 944 482 253
Internettadresse:
www.frosta.kommune.no

Side 31: Plan, byggesak og matrikkel

Det står: «Kommunalsjef organisasjon og samfunn forteller at for 2024 har Frosta og Stjørdal valgt å ha like satser selv om det er noe ulik type saksbehandling.»

Side 32: Hjemmel for gebyrfastsettelse

Det står: «Revisor har ikke funnet hjemler for gebyr etter planog bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven andre steder enn i selve gebyrregulativet som vedtas.»

Forskrift ble vedtatt av Kommunestyret i Frosta kommune (PS 113/2023) den 12.12.2023.

Med hilsen

Ingvild Øfsti
Kommunalsjef samfunn og utvikling

Kopi til:

Endre Skjervø

Ståle Opsal

|

Dette brevet er godkjent elektronisk i Frosta kommune og har derfor ingen signatur.

VEDLEGG 3 – GEBYRER ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN, EIERSEKSJONSLOVEN OG MATRIKKELLOVA

Utvalgte deler av lokal forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova for Frosta kommune.

Private planforslag

Kapitlet omhandler gebyrer for saksbehandling av private planforslag etter plan- og bygningsloven.

Samlet gebyr består av gebyrer for arbeid med oppstart og gebyr for behandling av innsendt planforslag. Dersom planforslaget har mangelfulle plandokumenter, kan det påløpe tilleggsgebyr.

Alle innsendte planforslag utløser grunngebyr etter § 2-4-1. Gebyrer fra §§ 2-4-2 til 2-4-9 er tilleggsgebyrer og skal betales dersom planforslaget møter kravene for de enkelte tilleggsgebyrene.

Gebyret regnes ut fra maks utnyttelse som planen gir mulighet for.

For informasjon om faktureringsstidspunkt, beregningstingspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Gebyr for arbeid med oppstart

Gebyr for planinitiativ

Gebyret for gjennomgang av planinitiativ inkluderer ett initiativ. Det påløper nytt gebyr for planinitiativ som inneholder feil/mangler ved første innsendelse og som må sendes inn på nytt.

Planinitiativ		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Gjennomgang av planinitiativ	Per planinitiativ	Kr 28.750,-
Vnr. Y	Planinitiativ som sendes inn flere ganger	Per påfølgende planinitiativ	Kr 3.450,-

Forhold til overordnede planer i kommunen

Dersom planinitiativet er i strid med overordnede plan, skal det betales et tilleggsgebyr.

Planinitiativets forhold til overordnede planer		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planinitiativ i strid med overordnede planer i kommunen	Per planinitiativ	Kr 11.500,-

Enkeltgebyrer for møter

Gebyr for oppstartsmøte og veiledende/avklarende møter.

Møter		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Oppstartsmøte for forenklet behandling jfr. § 12-14. For endringer som ikke behandles som ny plan.	Per oppstartsmøte	Kr 13.800,-
Vnr. Y	Oppstartsmøte etter § 12-8, jfr. § 12-12	Per oppstartsmøte	Kr 13.800,-
Vnr. Y	Veiledningsmøte/avklaringsmøte med forslagsstiller/plankonsulent utover oppstartsmøte	Per møte	Kr 5.750,-

Tilleggsgebyr for planer med planprogram

For planforslag som krever planprogram skal det betales tilleggsgebyr.

Planprogram jf. pbl § 4-1, § 4-2 andre ledd og kap. 14		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Fastsetting av planprogram	Per planprogram	Kr 34.500,-

Tilleggsgebyr for politisk prøvelse

Tilleggsgebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tilleggsgebyr der forslagstiller krever at beslutningen om stans av planinitiativ skal legges frem for kommunestyret for behandling (pbl § 12-8 andre ledd)	Per planinitiativ	Kr 28.750,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr der forslagstiller krever spørsmål om vesentlige uenigheter om det videre planarbeidet forelagt kommunestyret (pbl § 12-8 første ledd)	Per sak	Kr 28.750,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for saker til hovedutvalget/ formannskapet/kommunestyret ved behov for politisk vurdering i en detaljreguleringssak (prinsipp saker) etter pbl § 12-8 første ledd	Per sak	Kr 28.750,-

Tilleggsgebyr for mangelfulle plandokumenter

Det påløper tilleggsgebyr dersom planforslaget ikke leveres i fullverdig digital form. Kart, bestemmelser og beskrivelse skal leveres iht. nasjonal/kommunal standard. Gebyrene gjelder i de tilfeller kommunen har merarbeid ved retting av kartgrunnlag og/eller dokumenter.

Mangelfulle plandokumenter		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for skriftlig tilbakemelding (mangelbrev/epost) ved mangler i innsendt planforslag	Per time	Kr 1.150,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for planforslag som ikke er levert etter gjeldende standard for kart og geografisk informasjon og kommunen gjør arbeid	Per time	Kr 1.150,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for mangelfulle plandokumenter til førstegangsbehandling og kommunen gjør arbeid	Per time	Kr 1.150,-

Gebyr for behandling av privat planforslag

Grunngebyr for planforslag

Grunngebyr påløper for alle planforslag og skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av planforslagets kompleksitet og størrelse.

Grunngebyret inkluderer også ett avklarings-/dialogmøte mellom kommunen og forslagsstiller/plankonsulent.

Grunngebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Privat planforslag	Per forslag	Kr 97.750,-

Forhold til overordnede planer i kommunen

Tilleggsgebyr for planforslag som er i strid med overordnede planer i kommunen (utover det som er avtalt tidligere i oppstartsmøte/prinsipp sak).

Tilleggsgebyr for planforslag som er i strid med overordnede planer		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag i strid overordnede planer	Per planforslag	Kr 2.300,-

Planer med konsekvensutredning

For planforslag som krever konsekvensutredning (KU) skal det betales tilleggsgebyr.

Konsekvensutredning jf. pbl § 4-1, § 4-2 andre ledd og kap. 14		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	For planer som krever konsekvensutredning med planprogram, jfr. Forskrift om KU § 6, vedlegg I	Per planforslag	Kr 17.250,-
Vnr. Y	For planer som krever konsekvensutredning, jfr. Forskrift om KU §8, vedlegg II	Per planforslag	Kr 11.500,-

Arealgebyr for bebyggelsens utbyggingsareal

For planforslag i områder med over 80 % BRA/45 % BYA, betales det tilleggsgebyr.

Tilleggsgebyr for bebyggelsens utbyggingsareal		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag der bebyggelsens areal er over 80 % BRA/45 % BYA	Per planforslag	Kr 25.300,-

Tilleggsgebyr for planens grunnareal

Tilleggsgebyr for planforslag der planens grunnareal er større enn 10.000 m².

Tilleggsgebyr for planens grunnareal		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag der planens grunnareal er større enn 10.000 m ²	Per planforslag	Kr 34.500,-

Tilleggsgebyr for politisk prøvelse

Tilleggsgebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tilleggsgebyr der forslagstiller krever at beslutningen om stans av planinitiativ skal legges frem for kommunestyret for behandling (pbl § 12-8 andre ledd)	Per planinitiativ	Kr 28.750,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr der forslagstiller krever spørsmål om vesentlige uenigheter om det videre planarbeidet forelagt kommunestyret (pbl § 12-8 første ledd)	Per sak	Kr 28.750,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for saker til hovedutvalget/ formannskapet/kommunestyret ved behov for politisk vurdering i en detaljreguleringssak (prinsipp saker) etter pbl § 12-8 første ledd	Per sak	Kr 28.750,-

Tilleggsgebyr for mangelfulle plandokumenter

Det påløper tilleggsgebyr dersom planforslaget ikke leveres i fullverdig digital form. Kart, bestemmelser og beskrivelse skal leveres iht. nasjonal/kommunal standard. Gebyrene gjelder i de tilfeller kommunen har merarbeid ved retting av kartgrunnlag og/eller dokumenter.

Mangelfulle plandokumenter		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for skriftlig tilbakemelding (mangelbrev/epost) ved mangler i innsendt planforslag	Per time	Kr 1.150,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for planforslag som ikke er levert etter gjeldende standard for kart og geografisk informasjon og kommunen gjør arbeid	Per time	Kr 1.150,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for mangelfulle plandokumenter til førstegangsbehandling og kommunen gjør arbeid	Per time	Kr 1.150,-

Gebyr for behandling av privat planforslag

Grunngebyr for planforslag

Grunngebyr påløper for alle planforslag og skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av planforslagets kompleksitet og størrelse. Grunnggebyret inkluderer også ett avklarings-/dialogmøte mellom kommunen og forslagstiller/plankonsulent.

Grunnggebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Privat planforslag	Per forslag	Kr 97.750,-

Forhold til overordnede planer i kommunen

Tilleggsgebyr for planforslag som er i strid med overordnede planer i kommunen (utover det som er avtalt tidligere i oppstartsmøte/prinsipp sak).

Tilleggsgebyr for planforslag som er i strid med overordnede planer		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag i strid overordnede planer	Per planforslag	Kr 2.300,-

Planer med konsekvensutredning

For planforslag som krever konsekvensutredning (KU) skal det betales tilleggsgebyr.

Konsekvensutredning jf. pbl § 4-1, § 4-2 andre ledd og kap. 14		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	For planer som krever konsekvensutredning med planprogram, jfr. Forskrift om KU § 6, vedlegg I	Per planforslag	Kr 17.250,-
Vnr. Y	For planer som krever konsekvensutredning, jfr. Forskrift om KU §8, vedlegg II	Per planforslag	Kr 11.500,-

Arealgebyr for bebyggelsens utbyggingsareal

For planforslag i områder med over 80 % BRA/45 % BYA, betales det tilleggsgebyr.

Tilleggsgebyr for bebyggelsens utbyggingsareal		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag der bebyggelsens areal er over 80 % BRA/45 % BYA	Per planforslag	Kr 25.300,-

Tilleggsgebyr for planens grunnareal

Tilleggsgebyr for planforslag der planens grunnareal er større enn 10.000 m².

Tilleggsgebyr for planens grunnareal		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Planforslag der planens grunnareal er større enn 10.000 m ²	Per planforslag	Kr 34.500,-

Gebyr ved avslutning av planprosess

Ved trekk av planinitiativ/forslag eller manglende oppfølging fra forslagsstiller skal det betales en andel av samlet gebyr avhengig av hvor langt kommunen har kommet i saksbehandlingen.

Avslutning av planprosess		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Hvis saken trekkes før oppstartsvarsel eller planmyndigheten beslutter at initiativet skal stoppes	Per planinitiativ	Gebyr etter § 2-1-1
Vnr. Y	Etter oppstartsmøtet, men før innsendelse av planforslag	Per planoppstart	Gebyr etter § 2-1
Vnr. Y	Avslutning av sak etter at planforslaget er mottatt av kommunen	Per planforslag	50 % av gebyrer etter § 2-4
Vnr. Y	Gebyr ved avslag etter plan- og bygningsloven § 12-11 og ev. 12-12	Per planforslag	Fullt gebyr

Dersom planoppstart ikke er dokumentert kunngjort innen 12 måneder etter avholdt oppstartsmøte, kan kommunen avslutte saken og kreve at nytt oppstartsmøte avholdes før kunngjøring av planoppstart. Tilsvarende gjelder der komplett planforslag ikke er mottatt innen 12 måneder etter at planoppstart er kunngjort. Det påløper i tilfelle nytt gebyr for oppstartsmøte. Dette gjelder med mindre kommunen og forslagstiller har avtalt noe annet. Gebyr for annet fakturerbart arbeid

Gebyrpliktig arbeid etter plan- og bygningsloven som ikke faller inn under andre bestemmelser i dette kapitlet, faktureres etter medgått tid. Kommunens arbeid med utbyggingsavtaler faktureres etter medgått tid.

I spesielle/atypiske saker kan kommunen bestemme at gebyret skal fastsettes etter medgått tid.

Timepris	Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y Gebyr for medgått tid	Per time	Kr X,-

Gebyrfritak

Arealformål som ikke inngår i beregning av gebyrer

Arealformålene grønnstruktur (pbl. § 12-5 nr. 3), LNF(R) (pbl. § 12-5 nr. 5) og natur-/friluftsområde i sjø og vassdrag (pbl. § 12-5 nr. 6) inngår ikke i utregningen av gebyr. Det samme gjelder offentlig samferdselsanlegg dersom kommunen pålegger å ta med eksisterende anlegg.

Bygge- og delesaker

Kapitlet omhandler gebyrer for saksbehandling av bygge- og delesaker etter plan- og bygningsloven.

For alle søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven skal det betales gebyr. Samlet gebyr består av grunngebyr, saksbehandlingsgebyr, registreringsgebyr og eventuelle tilleggsgebyr. Gebyrets størrelse er det samme for tillatelser som for avslag.

Gebyrene gjelder for både ett-trinns søknader og rammesøknader. I begge tilfeller er ferdigattest som kommunen utsteder innen fem år etter at tillatelse er gitt inkludert i gebyret. For informasjon om faktureringsstidspunkt, beregningstidspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Tilsyn

Tilsyn er et viktig virkemiddel for å kontrollere at tiltak gjennomføres i samsvar med bestemmelser gitt i eller med hjemmel i plan- og bygningsloven. Tilsyn skal bidra til bedre gjennomføring av byggeprosesser, avdekke ulovligheter og virke forebyggende. 10 % av gebyret dekker kommunens tilsynsvirksomhet.

Grunngebyr

Kommunen fakturerer grunngebyr for alle saker, med mindre denne forskriften angir noe annet. Grunngebyret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av tiltakets art, kompleksitet, størrelse m.m. Dette er for eksempel mottak av søknad, innregistrering, journalføring, fordeling av sak og arkivering.

Grunngebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Grunngebyr for søknadspliktige tiltak sendt inn gjennom elektroniske søknadsportaler	Per søknad	Kr 1.770,-
Vnr Y	Grunngebyr for søknadspliktige tiltak sendt inn på papir og e-post	Per søknad	Kr 2.360,-

Registreringsgebyr

For søknadspliktige tiltak etter pbl skal det betales registreringsgebyr som skal dekke kostnadene knyttet til arbeid som må gjøres i matrikkelen. Gebyret gjelder også for meldepliktige tiltak som ikke er søknadspliktige. Arbeid i matrikkelen øker proporsjonalt med antall bruksenheter og det skal betales et registreringsgebyr per bruksenhet. Gebyret skal også betales ved endring av bruksenhet.

Registreringsgebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Søknadspliktige tiltak	Per bruksenhet	Kr 590,-
Vnr Y	Meldepliktige tiltak som ikke er søknadspliktige	Per tiltak	Kr 590,-

Gebyrreduksjon ved komplett søknad

Dersom søknaden er komplett ved førstegangs innsending reduseres gebyret.

Komplett søknad		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Gebyrreduksjon	Per søknad	Kr 1.180,-

Tilleggsgebyr ved mangelfull søknad

Ved behandling av saker der innsendt dokumentasjon er mangelfull eller feilaktig, beregnes et tilleggsgebyr per mangelbrev. Gebyret påløper fra og med andre mangelbrev.

Mangelfull søknad		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr Y	Mangelbrev	Per påfølgende brev	Kr 1.180,-

Forhåndskonferanse og andre møter

Det skal betales gebyr for forhåndskonferanse eller andre møter. Gebyrene omfatter også forberedelser og etterarbeid/referat.

Forhåndskonferanse og andre møter		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Forhåndskonferanse med ansvarlig foretak	Per møte	Kr 6.490,-
Vnr. Y	Forhåndskonferanse uten ansvarlig foretak	Per møte	Kr 2.950,-
Vnr. Y	Dialogmøter	Etter medgått tid	Kr 1.180,-

Saksbehandlingsgebyr for tiltak uten krav til ansvarlig foretak – pbl § 20-4, jf. byggesaksforskriften §§ 3-1 og 3-2.

Fradeling

Fradeling mv., jf. pbl § 20-1 m		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Fradeling med grenser som er i samsvar med vedtatt plan	Første tomt	Kr 5.900,-
Vnr. Y	- Tillegg for fradeling av flere tomter	Per påfølgende tomt	Kr 2.360,-
Vnr. Y	Fradeling i regulert område, men hvor tomtedeling ikke fremgår av vedtatt plan, ved uendret bruk eller at denne er bebygd	Per tomt	Kr 11.800,-
Vnr. Y	- Tillegg for fradeling av flere tomter	Per påfølgende tomt	Kr 2.360,-
Vnr. Y	Fradeling i uregulert strøk	Per tomt	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Fradeling av tilleggsparsell eller arealoverføring (betales for hver eiendom som berøres av justeringen)	Per eiendom	Kr 8.260,-
Vnr. Y	Fradeling av anleggseiendom	Per time	Kr 23.600,-

Andre tiltak

Andre tiltak, jf. pbl 20-4		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Mindre tiltak på bebygd eiendom som garasjer, uthus og tilbygg, jf. SAK § 3-1 a og b	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Bruksendring fra tilleggsdel til hoveddel eller omvendt innenfor en bruksenhet, jf. SAK § 3-1 c	Per søknad	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Skilt- og reklameinnretninger etter SAK § 3-1 d	Per søknad	Kr 3.540,-
Vnr. Y	Alminnelige driftsbygninger i landbruket under 1.000 m ² , jf. SAK § 3-2	Per tiltak	Kr 8.260,-
Vnr. Y	Midlertidige tiltak mv. jf. pbl § 20-4 c	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Andre mindre tiltak som etter kommunens skjønn kan forestås av tiltakshaver jf. pbl 20-4 e	Per tiltak	Kr 3.540,-

Søknadspliktige tiltak som krever ansvarlige foretak – pbl § 20-3

Bolig, fritidsbolig og andre bygg, jf. § 20-1 a og b

For bygninger som er kombinasjonsbygg (både boligformål og annet enn boligformål), påløper det gebyr for begge formål.

Bolig, fritidsbolig, rekkehus, kjedehus og andre småhus til og med fire boenheter

Bolig og fritidsbolig		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Bolig/fritidsbolig med en eller to boenheter Bygningstype 111-124, 161-163	Per bygning	kr 17.700,-
Vnr. Y	Bygg med tre eller fire boenheter Bygningstype 131-136, 161-163	Per bygning	kr 23.600,-

Store boligbygg over fire boenheter

Store boligbygg		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	5 – 10 boenheter Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 59.000,-
Vnr. Y	11 – 20 boenheter Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 94.400,-
Vnr. Y	21 – 50 boenheter Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 118.000,-
Vnr. Y	Over 50 boenheter Bygningstype 141-159, 161-163	Per bygning	kr 177.000,-

Tilbygg, påbygg eller underbygg til bolig/fritidsbolig

Tilbygg, påbygg eller underbygg		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tilbygg, påbygg eller underbygg til bolig/fritidsbolig	Per tiltak	kr 11.800,-

Garasje, uthus, annek, naust mv. til bolig/fritidsbolig

Garasje, uthus, annek og naust mv		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Garasje, uthus, annek, naust til bolig/fritidsbolig Bygningstype 181-183	Per tiltak	kr 9.440,-

Andre bygninger enn bolig

Andre bygninger enn bolig		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Industri-/næringsbygg Bygningstype 211-239	Per tiltak	Kr 70.800,-
Vnr. Y	Lagerbygg Bygningstype 211-239	Per tiltak	Kr 35.400,-
Vnr. Y	Kontor- og forretningsbygg Bygningstype 311-330	Per tiltak	Kr 70.800,-
Vnr. Y	Øvrige næringsbygg og offentlige bygg Bygningstype 411-840	Per tiltak	Kr 70.800,-
Vnr. Y	Tilbygg, påbygg og underbygg til annet enn bolig	Per tiltak	Kr 20.060,-

Landbruksbygg over 1.000 m ²		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Førlager, strølager, frukt- og grønnsakslager, landbrukssilo Bygningstype: 241	Per bygning	Kr 17.700,-
Vnr. Y	Andre landbruksbygning, Fjøs Bygningstype: 241-249	Per bygning	Kr 35.400,-
Vnr. Y	Tilbygg, påbygg og underbygg til landbruksbygg	Per tiltak	Kr 20.060,-

Andre tiltak enn bygninger (konstruksjoner og anlegg)

Konstruksjoner og anlegg		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Røranlegg, ledningsanlegg mv.	Per søknad	Kr 17.700,-
Vnr. Y	Svømmebasseng, dam/brønn og lignende	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Brygge, molo, kai ol.	Per tiltak	Kr 17.700,-
Vnr. Y	Andre type konstruksjoner og anlegg	Per tiltak	Kr 11.800,-

Fasadeendring, jf. pbl § 20-1 c

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 c		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Fasadeendring på bygg, konstruksjon eller anlegg	Per søknad	Kr 5.900,-

Bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak, jf. § 20-1 d

Gebyr beregnes i prosent av gebyret for sakstypen det endres til.

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 d		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak av hel bygning	Per søknad	70 % av gebyr etter tabell i § 3-8-1
Vnr. Y	Bruksendring deler av bygning (mindre tiltak)	Per søknad	50 % av gebyr etter tabell i § 3-8-1

Riving av tiltak, jf. § 20-1 e

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 e		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Riving mv. bygninger, konstruksjoner og anlegg	Per tiltak	Kr 7.080,-
Vnr. Y	Tillegg for avfallsplan	Per avfallsplan	Kr 1.180,-

Oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner, jf. § 20-1 f

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 f		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Sanitærinstallasjoner, ventilasjons/slokke-/antenne/energiforsyningsanlegg, heis og lignende	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Skorstein, trappeheis, slukbytter og hulltaking i brannskille	Per tiltak	Kr 4.720,-
Vnr. Y	Endring i bygningers bærekonstruksjoner	Per tiltak	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Lehus, sykkelstativ/-hotell og andre typer bymøbler	Per søknad	Kr 8.260,-
Vnr. Y	Nedgravde avfallscontainere, energibrønnpark, og lignende tiltak under grunnen	Per søknad	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Pullerter for fortøyning av fartøy og andre sikringstiltak	Per søknad	Kr 5.900,-
Vnr. Y	Statuer, minnesmerker og andre kunstverk	Per søknad	Kr 8.260,-

Oppdeling eller sammenføring av bruksenheter i bolig, jf. § 20-1 g

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 g		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Sammenføring av bruksenheter i bolig mv.	Per søknad	Kr 7.080,-
Vnr. Y	Oppdeling av bruksenheter i bolig mv.	Per ny boenhet	Kr 9.440,-

Oppføring av innhegning mot vei og skilt og reklame, jf. § 20-1 h og i

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 h og i		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Innhegning mot veg (eksempelvis støyskjerm, gjerder, voller, murer m.m.)	Per tiltak	Kr 9.440,-
Vnr. Y	Skilt på fasade*	Per tiltak	Kr 3.540,-
Vnr. Y	Andre skilt*	Per tiltak	Kr 3.540,-

*Det betales ikke eget gebyr for søknad om skilt som inngår i søknad om nybygg, ved utvendig ombygging eller ved fasadeendring.

Plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg, jf. § 20-1 j

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 j		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Plassering av midlertidig bygninger, konstruksjoner og anlegg for varig opphold, som skal stå i inntil to år	Per tiltak	Kr 8.260,-

Vesentlig terrenginngrep, jf. § 20-1 k.

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 k		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Vesentlige terrenginngrep, tiltaksklasse 1	Per søknad	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Vesentlige terrenginngrep, tiltaksklasse 2 og 3	Per søknad	Kr 17.700,-

Anlegg av vei, parkeringsplass og landingsplass, jf. § 20-1 l

Tiltak etter pbl § 20-3, jf. § 20-1 l		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Anlegg av vei	Per tiltak	Kr 17.700,-
Vnr. Y	Parkeringsplass	Per tiltak	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Landingsplass	Per tiltak	Kr 59.000,-

Tilleggsgebyr for verneverdige bygninger, vernede områder og kulturminner

Gebyret kommer i tillegg til øvrig saksbehandlingsgebyr dersom tiltaket gjelder verneverdige bygninger eller SEFRAK-registrert bygg, kulturminner eller vernede områder.

Verneverdige bygninger, vernede områder og kulturminner		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Hvis søknad omfatter verneverdig bygning eller SEFRAK-registrert bygg	Per søknad	Kr 4.720,-
Vnr. Y	Hvis søknad gjelder tiltak i vernede områder	Per søknad	Kr 7.080,-
Vnr. Y	Hvis søknad gjelder tiltak som berører kulturminner	Per søknad	Kr 7.080,-

Midlertidig brukstillatelse, igangsettingstillatelse og ferdigattest

Midlertidig brukstillatelse, igangsettingstillatelse og ferdigattest		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Midlertidig brukstillatelse	Per søknad	Kr 2.360,-
Vnr. Y	Igangsettingstillatelse	Per tillatelse	Kr 4.720,-
Vnr. Y	Ferdigattest der det har gått mer enn fem år siden første tillatelse i byggesaken ble gitt	Per søknad	Kr 4.720,-

Dispensasjon

Tiltak som ikke er i overensstemmelse med bestemmelser i lov, forskrift eller plan krever søknad om dispensasjon. Gebyret kommer i tillegg til eventuelle saksbehandlingsgebyr.

Dispensasjonssøknad som sendes inn sammen med bygge- eller delesøknaden utløser kun ett samlet grunngjebyr etter § 3-2.

Dispensasjon etter pbl § 19-1		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra plankrav i kommune- og reguleringsplan, arealbruk	Per forhold	Kr 47.200,-
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon i 100-metersbeltet langs sjø og vassdrag	Per forhold	Kr 23.600,-
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra utnyttelsesgrad, regulert byggelinje, etasjetall, høyde i plan, veglovens bestemmelser mv.	Per forhold	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon fra andre forhold i plan og/eller pbl med tilhørende forskrifter, samt andre forhold som ikke er særskilt nevnt	Per forhold	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Søknad om dispensasjon for tiltak på eksisterende bygninger i LNF-områder i tråd med gjeldende retningslinjer	Per forhold	Kr 11.800,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for dispensasjoner som krever politisk behandling	Per søknad	Kr 3.540,-
Vnr. Y	Tilleggsgebyr for dispensasjoner som krever ekstern høring	Per søknad	Kr 5.900,-

Andre vurderinger

Andre vurderinger		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Tiltak på eksisterende byggverk (fravik fra TEK), pbl § 31-4	Per fravik	Kr 17.700,-
Vnr. Y	Godkjenning av selvbyggeransvar, SAK § 6-7	Per søknad	Kr 2.360,-
Vnr. Y	Godkjenning av foretak som ikke oppfyller kravene til praksis mv. i SAK, pbl § 23-7, jf. SAK § 11-4	Per foretak	Kr 3.540,-

Revidert søknad og tegninger

Revidert søknad er endringer det søkes om, etter at rammetillatelse eller ett-trinns tillatelse er gitt, og før bygget eller tiltaket har fått ferdigattest.

Endring av tiltak		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Søknadspliktig endring av tiltak	Per søknad	Kr 4.720,-

Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag

Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvisning og ved avslag		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Sak som trekkes før vurdering	Per sak	Grunngebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslutter på grunn av manglende oppfølging fra ansvarlig søker eller tiltakshaver	Per sak	Grunngebyr + mangelbrev
Vnr. Y	Sak som trekkes av søker/tiltakshaver etter at kommunen har satt i gang saksbehandling, men før endelig vedtak	Per sak	Grunngebyr + 50 % av saksbehandlingsgebyr
Vnr. Y	Sak som kommunen avslår	Per sak	Fullt gebyr*

*Sak som kommunen avslår utløser ikke registreringsgebyr.

Gebyr for annet fakturerbart arbeid

Gebyrpliktig arbeid etter plan- og bygningsloven som ikke faller inn under andre bestemmelser i dette kapitlet, faktureres etter medgått tid. Timeprisen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon.

I spesielle/atypiske saker kan kommunen bestemme at gebyret skal fastsettes etter medgått tid.

Timepris		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid i bygge- og delesaker	Per time	Kr 1.180,-

Eierseksjonering

Kapitlet omhandler gebyrer for seksjoneringssaker etter eierseksjonsloven. Samlet gebyr består av grunngebyr, saksbehandlingsgebyr, registreringsgebyr og eventuelle tilleggsgebyr. Gebyrets størrelse er det samme for seksjoneringsvedtak som for avslag.

Ved søknad om tillatelse til å seksjonere en eiendom etter eierseksjonsloven skal det beregnes gebyr med mindre annet fremgår av gebyrforskriften. Ved tilleggsareal i grunn tilkommer gebyr for oppmålingsforretning, se kapittel 5.

For informasjon om faktureringstidspunkt, beregningstingspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Grunngebyr

Kommunen fakturerer grunngebyr for alle saker, med mindre denne forskriften angir noe annet. Grunngebyret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av sakens art, kompleksitet, størrelse m.m. Dette er for eksempel mottak av søknad, innregistrering, journalføring, fordeling av sak og arkivering.

Grunngebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Grunngebyr	Per søknad	Kr 2.600,-

Registreringsgebyr

For søknader etter eierseksjonsloven skal det betales registreringsgebyr som skal dekke kostnadene knyttet til arbeid som må gjøres i matrikkelen. Arbeid i matrikkelen øker proporsjonalt med antall seksjoner og det skal betales et registreringsgebyr per seksjon.

Registreringsgebyr	Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y Registreringsgebyr	Per seksjon	Kr 650,-

Tilleggsgebyr ved mangelfull søknad

Ved behandling av saker der innsendt dokumentasjon er mangelfull eller feilaktig, beregnes et tilleggsgebyr per mangelbrev. Gebyret påløper fra og med andre mangelbrev.

Mangelfull søknad	Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y Mangelbrev	Per påfølgende brev	Kr 1.300,-

Oppretting av eierseksjoner

Det beregnes gebyr for maksimalt 30 seksjoner.

Oppretting av eierseksjoner	Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y For én til fire seksjoner	Per søknad	Kr 13.000,-
Vnr. Y For fem til ni seksjoner	Per søknad	Kr 19.500,-
Vnr. Y Fra ti seksjoner, tillegg per ny seksjon	Per søknad	Kr 650,-

Reseksjonering

Det beregnes gebyr for maksimalt 30 seksjoner.

Reseksjonering	Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y For én til fire seksjoner	Per søknad	Kr 18.200,-
Vnr. Y For fem til ni seksjoner	Per søknad	Kr 26.000,-
Vnr. Y Fra ti seksjoner, tillegg per ny seksjon	Per seksjon	Kr 650,-

Anleggseiendom

Anleggseiendom	Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y Seksjonering og reseksjonering av anleggseiendom	Etter medgått tid	Kr 0,-

Sletting/oppheving av seksjonert sameie

Sletting/oppheving av seksjonert sameie	Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y Saksbehandlingsgebyr for å slette seksjoner på en eiendom	Per søknad	Kr 5.200,-

Tilleggsgebyr

Gebyr kommer i tillegg til saksbehandlingsgebyr.

Tilleggsgebyr	Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y Gebyr for befaring	Per befaring	Kr 3.900,-
Vnr. Y Tilleggsgebyr for produksjon av ny plantegning	Etter medgått tid	Kr 1.300,-

Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvísning og ved avslag

Gebyr for avsluttet sak før vedtak, ved avvísning og ved avslag	Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y Sak som trekkes før vurdering	Per sak	Grunngebyr
Vnr. Y Sak som kommunen avslutter på grunn av manglende oppfølging fra søker/innsender	Per sak	Grunngebyr + mangelbrev
Vnr. Y Sak som trekkes av søker/innsender etter at kommunen har satt i gang saksbehandling, men før endelig vedtak	Per sak	Grunngebyr + 50 % av saksbehandlingsgebyr
Vnr. Y Sak som kommunen avslår	Per sak	Fullt gebyr*

*Sak som kommunen avslår utløser ikke registreringsgebyr.

Gebyr for annet fakturerbart arbeid

Gebyrpliktig arbeid etter eierseksjonsloven som ikke faller inn under andre bestemmelser i dette kapitlet, faktureres etter medgått tid. Timeprisen dekker blant annet saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon.

I spesielle/atypiske saker kan kommunen bestemme at gebyret fastsettes etter medgått tid.

Timepris	Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y Gebyr for medgått tid i seksjoneringsaker	Per time	Kr 1.300,-

Oppmålingsforretning

Kapitlet omhandler gebyrer for oppmålingsforretninger og saksbehandling etter matrikkellova.

Samlet gebyr er tredelt og består av grunnegebyr, saksbehandlingsgebyr og gebyr for oppmåling i marka.

For informasjon om faktureringstidspunkt, beregningstidspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Tidspunkt for gebyrfastsetting og fakturering

Gebyr blir fakturert ved fullført oppmålingsforretning, og blir beregnet etter satsene som gjelder den dagen saken blir fremmet for kommunen. Kommunen krever i tillegg dekket nødvendige tinglysningsgebyr og eventuell dokumentavgift. Innbetaling av gebyr kan kreves før matrikkelføring og tinglysing gjennomføres.

For ytterligere informasjon om faktureringstidspunkt, beregningstidspunkt og fakturamottaker, se § 1-2-2.

Vinterforskrift

Den generelle behandlingsfristen på 16 uker for saker etter matrikkelforskriftens § 18 tredje ledd gjelder ikke i perioden 1. november – 1. april.

Avbrutt forretning

Avbrutt forretning		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Sak som trekkes før behandling	Per rekvisisjon	§ 5-4
Vnr. Y	Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket eller må avvises før oppmåling i marka er igangsatt	Per rekvisisjon	§ 5-4 + 50 % § 5-5-1
Vnr. Y	Gebyr der saken avsluttes etter at oppmåling i marka er avholdt	Per rekvisisjon	§ 5-4-1 + 80 % av § 5-5-1 + § 5-5-2

Grunnegebyr

Kommunen fakturerer grunnegebyr for alle saker, med mindre denne forskriften angir noe annet. Grunnegebyret skal dekke de generelle oppgavene i saksbehandlingsprosessen som er uavhengig av sakens art, kompleksitet, størrelse m.m. Dette er for eksempel mottak av søknad, innregistrering, journalføring, fordeling av sak og arkivering.

For søknader som sendes inn sammen med eventuell delingssøknad, tilkommer det kun ett grunnegebyr.

Grunnegebyr		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Grunnegebyr	Per søknad	Kr 1.220,-

Oppmålingsforretninger

Gebyr for saksbehandling

Gebyr dekker kommunens saksbehandling i forbindelse med oppmålingsforretningen, samt registrering i matrikkelen.

Gebyr for saksbehandling		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Oppretting av grunneiendom og festegrunn og matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn	Per eiendom	Kr 14.640,-
Vnr. Y	- Tillegg for oppretting av flere matrikkelenheter	Per ny matrikkelenhet	Kr 6.100,-
Vnr. Y	Arealoverføring	Per sak	Kr 14.640,-
Vnr. Y	Fradeling av tilleggsparcell (etter pbl § 20-1 m)	Per tilleggsparcell	Kr 12.200,-
Vnr. Y	Oppretting av uteareal på eierseksjon, inntil to tilleggsdeler	Per eierseksjon	Kr 10.980,-
Vnr. Y	- Tillegg for flere tilleggsdeler utover to	Per tilleggsdel	Kr 6.100,-
Vnr. Y	Registrering av anleggseiendom	Per eiendom	Kr 23.180,-
Vnr. Y	Punktbeste	Per punktbeste	Kr 4.880,-

Gebyr for saksbehandling		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning (MUF)	Per matrikkelenhet	Kr 3.660,-
Vnr. Y	-Tillegg for oppretting av flere matrikkelenheter	Per matrikkelenhet	Kr 1.830,-
Vnr. Y	Grensejustering	Per rekvisisjon	Kr 12.200,-
Vnr. Y	Arealoverføring til offentlig vei og jernbane	Per time	Kr 1.220,-
Vnr. Y	Grensepåvisning av tidligere koordinatfestede grenser	Per time	Kr 1.220,-
Vnr. Y	Klarlegging av grense for grunneiendom som ikke er koordinatfestet i tidligere forretning	Per time	Kr 1.220,-
Vnr. Y	Sammenslåing av eiendommer	Per matrikkelenhet	Kr 0,-

Gebyr for oppmåling i marka

Der kommunen må ut og måle i marka, påløper oppmøtegebyr og gebyr per grensepunkt.

Oppmøtegebyr skal dekke oppmøte og reisetid. Gebyret per grensepunkt skal dekke tiden det tar å gjennomføre oppmålingsarbeidet. Sammenfallende grensepunkt telles som ett.

For grensepunkt i buer/kurver betales det for inntil 3 grensepunkt per bue, selv om antall målte grensepunkt er større.

Gebyr ved oppmåling i marka		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Oppmøtegebyr	Per oppmålingsforretning	Kr 2.440,-
Vnr. Y	Grensepunkt som måles i marka	Per grensepunkt	Kr 915,-
Vnr. Y	Grensepunkt som merkes og måles i marka	Per grensepunkt	Kr 1.220,-

Gebyr for annet fakturerbart arbeid

Annet		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Arbeid med referanse til stedfestingsavtale om eksisterende grense eller stedbunden rettighet, jf. matrikkelforskriften § 44	Per time	Kr 1.220,-
Vnr. Y	Utarbeidelse av matrikelbrev inntil 10 sider	Per brev	I tråd med matrikkelforskriften
Vnr. Y	Utarbeidelse av matrikelbrev over 10 sider	Per brev	I tråd med matrikkelforskriften

Gebyrpliktig arbeid etter matrikkellova som ikke faller inn under andre bestemmelser i denne forskriften, faktureres etter medgått tid. Timeprisen dekker saksbehandling, støttefunksjoner og administrasjon.

I spesielle / atypiske saker kan kommunen bestemme at gebyret fastsettes etter medgått tid.

Timepris		Beregningsenhet	Gebyr
Vnr. Y	Gebyr for medgått tid i oppmålingsaker	Per time	Kr 1.220,-

Kommunen kan avtale på forhånd at markarbeidet kan faktureres etter medgått tid.

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no

Forenklet etterlevelseskontroll 2023 - selvkost

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

17.09.2024

Saknr

26/24

Saksbehandler Line Thorsen Bratli

Arkivkode FE-216

Arkivsaknr 23/311 - 9

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar notatet fra den forenklete etterlevelseskontrollen av reglene for selvkost til orientering.

Vedlegg

Revisors uttalelse forenklet etterlevelseskontroll 2023 - selvkost

Saksopplysninger

Forenklet etterlevelseskontroll er en revisjonsundersøkelse som skal vise om den økonomiske forvaltningen i kommunen er i samsvar med lovbestemmelser og politiske vedtak. Formålet med undersøkelsen er å forebygge svakheter og sikre at kommunen følger lover, forskrifter og politiske vedtak om økonomiforvaltningen. Kontrollutvalget skal ifølge kommuneloven påse at det gjennomføres forenklet etterlevelseskontroll.

I etterlevelseskontrollen har kommunens revisor kontrollert økonomiforvaltningen med jevne mellomrom, for å fange opp vesentlige svakheter på viktige områder. Det kan være områder der brudd har store økonomiske konsekvenser, eller kan svekke tilliten til økonomiforvaltningen i stor grad. Resultatet av kontrollen skal gi kontrollutvalget "moderat sikkerhet" for at kommunen følger lover, forskrifter og politiske vedtak som gjelder økonomiforvaltningen.

Tema for årets etterlevelseskontroll er selvkostfond. Kommunens revisor har undersøkt om reglene for selvkostfond blir fulgt, i perioden 2019-2023.

Vi viser ellers til det vedlagte notatet om etterlevelseskontrollen for en nærmere beskrivelse. Notatet er levert innen fristen, 30.juni.

Revisors konklusjon

Regnskapsrevisoren konkluderer med at kommunen i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i selvkostforskriften § 8.

Revisoren presiserer likevel at kommuneloven og selvkostforskriften har krav om at overskudd skal tilbakeføres ved å finansiere fremtidig underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto. Dette gjelder også for underskudd, som skal dekkes inn senest i det femte året etter at underskuddet oppsto.

Ved utgangen av 2023 har Frosta kommune underskudd på selvkostfondet på feiing som er eldre enn 5 år, og som må dekkes opp de nærmeste årene. Underskuddet er et brudd på forskriften.

Konsek Trøndelags vurdering

Konklusjonen i den forenklete etterlevelseskontrollen er den samme som i rapporten fra en forvaltningsrevisjon av selvkostområdet. Kontrollutvalget skal behandle begge i møte 17.09. Vi har foreslått at kontrollutvalget sender rapporten fra forvaltningsrevisjon til kommunestyret, med innstilling om at selvkostfondet må forvaltes i samsvar med lovverket.

Vi legger til grunn at kontrollutvalget støtter forslaget, derfor har vi foreslått at utvalget bare tar den forenklete etterlevelseskontrollen til orientering.

Til kontrollutvalget i Frosta kommune**UAVHENGIG REVISORS ATTESTASJONSUTTAELSE OM ETTERLEVELSE AV BESTEMMELSER OG VEDTAK FOR ØKONOMIFORVALTNINGEN**

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Frosta kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Vi har i vår risiko- og vesentlighetsvurdering kommet frem til at vi for 2023 foretar kontroll på etterlevelse av reglene for selvkostfond.

Valgte kriterier:

Vi velger å se på følgende:

Har kommunen etterlevd forskrift om selvkost § 8

- a. Overskudd er avsatt til selvkostfond og tilbakeført ved å finansiere fremtidige underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto
- b. Underskudd er dekket inn ved bruk av selvkostfond eller fremført til dekning i et senere år. Fremført underskudd er dekket inn av fremtidige overskudd seneste i det femte året etter at underskuddet oppsto.
- c. Beregnede renteinntekter er tillagt selvkostfond

Vi har kontrollert selvkostfond for perioden 2019 – 2023.

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Revisjon Midt-Norge SA et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Revisjon Midt-Norge SA

Brugata 2
7715 Steinkjer

 post@revisjonmidt norge.no
 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleveres. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon med presisering

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Frosta kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i selvkostforskriftens § 8.

Vi presiserer at kommuneloven og selvkostforskriften har krav om at overskudd skal tilbakeføres ved å finansiere fremtidig underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto, jfr. selvkostforskriftens § 8. Dette gjelder også for underskudd, som skal dekkes inn senest i det femte året etter at underskuddet oppsto.

Ved utgangen av 2023 har Frosta kommune underskudd på feiing som er eldre enn 5 år, som må dekkes opp de nærmeste årene.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påseansvar med økonomiforvaltningen og til Frosta kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Stjørdal, 28. juni 2024

Monika Sundt
Oppdragsansvarlig revisor

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidt norge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

- MONIKA SUNDT, 28.06.2024

Forseglet av

Posten Norge

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

17.09.2024

Saknr

27/24

Saksbehandler Torbjørn Berglann

Arkivkode FE-217, TI-&30

Arkivsaknr 23/589 - 8

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028. Kontrollutvalget legger fram planene for kommunestyret med dette forslaget til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll 2024-2028 og slutter seg til kontrollutvalgets prioriteringer i planen
2. Kontrollutvalget gis fullmakt til å gjøre endringer i planen.

Vedlegg

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2028

Saksopplysninger

Saken er en del av kontrollutvalgets arbeid med planene for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for denne valgperioden. Utvalgsmedlemmene bes i saken om å ta stilling til de vedlagte forslagene til plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Kontrollutvalgets administrasjon sender deretter forslagene til kommunestyret for endelig vedtak. Kommunestyret står fritt til å endre planene.

Planforslagene

Kontrollutvalgets arbeid med forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll skal følge hver sin plan. Kontrollutvalget skal lage disse planene i løpet av det første året etter at det er konstituert. Planene er for oversiktens skyld samlet i ett dokument, og forteller hvilke tjenesteområder og selskaper som kontrollutvalget ønsker å undersøke i planperioden. De vedlagte forslagene til planer bygger dels på risiko- og vesentlighetsvurderingene som er utført av kommunens revisor, Revisjon Midt-Norge, dels på innspill fra kommunens politiske og administrative ledelse, én av de hovedtillitsvalgte. Konsek Trøndelag, som er kontrollutvalgets administrasjon, har foreslått forvaltningsrevisjon av to selskaper som kommunen eier. Begge selskapene har datterselskap og omfattende eierinteresser i andre selskaper. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal bidra til at ressursene blir brukt mest mulig målrettet.

Konsek Trøndelag har laget de vedlagte planforslagene. Vi har foreslått en vinkling til hver enkelt undersøkelse, men den er ikke bindende. Kontrollutvalget kan vurdere vinklingen i når det bestiller hver enkelt undersøkelse. Kontrollutvalget kan også fjerne forslag fra planen. I forslaget til vedtak har vi foreslått at kontrollutvalget får fullmakt til å omprioritere innenfor planen, slik det står i kommuneloven § 23-3.

Vi har satt opp flere forslag til undersøkelser enn dem kontrollutvalget har ressurser til å gjennomføre. Bakgrunnen er at Revisjon Midt-Norge peker på en del risikoområder og at kontrollutvalget i tillegg fikk noen innspill om risikoområder i sitt forrige møte. Noen tema blir dessuten uaktuelle i planperioden, i slike tilfeller er det hensiktsmessig å ha flere å velge blant.

Kontrollutvalget kan bruke 250 timer hvert år til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser. Det utgjør 1000 timer over en fireårsperiode. Gjennomsnittlig timeforbruk per forvaltningsrevisjon er om lag 250-300 timer, og eierskapskontroller ca. 100 timer. Kontrollutvalget kan dermed regne med å bestille eksempelvis tre

forvaltningsrevisjoner og 1-2 eierskapskontroller i perioden. Det er avhengig av omfanget og om undersøkelsene blir gjort i samarbeid med andre kontrollutvalg.

Konsek Trøndelags vurdering av planene

Planforslaget til forvaltningsrevisjon er satt opp med utgangspunkt i revisorenes risikovurderinger og innspillene kontrollutvalget fikk i møtet i juni, samt Konsek Trøndelags vurderinger. Temaene er satt opp i uprioritert (men alfabetisk) rekkefølge. Vi oppfordrer kontrollutvalget til å sette opp en prioritert liste. Det gjør det enklere å samordne kontrollutvalgets undersøkelser og de statlige tilsynene.

I plan for eierskapskontroll har vi tatt utgangspunkt i Revisjon Midt-Norges risikovurderinger. Revisjonen peker på at kommunen har mange eierskap i selskap og at flere av dem utfører tjenester på kommunens vegne. Dermed blir eierstyringen viktig. Vi mener at det kan være fornuftig å gå gjennom kommunens eierstyring og kontroll med selskapene, og har satt opp dette som tema før eierskapskontroll av selskapene Røra Næringspark AS og Digitale Innherred KO.

Konklusjon

Planforslagene fra sekretariatet blir lagt fram til diskusjon, det er kontrollutvalgets medlemmer som tar stilling til hvordan prioriteringsrekkefølgen skal være.

I forslag til vedtak har vi lagt til grunn at kontrollutvalget får fullmakt til å endre planene om det blir nødvendig. Det er tidsbesparende hvis det blir nødvendig å endre planene, eller hvis kontrollutvalget blir invitert til å delta i felles forvaltningsrevisjon av selskaper med flere eierkommuner. Hvis kontrollutvalget ønsker å gjennomføre forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller som ikke er beskrevet i den vedlagte planen bør det orientere kommunestyret.

Vi anbefaler at kontrollutvalget slutter seg til den vedlagte planen og sender den til kommunestyret for behandling og endelig vedtak.

Konsek
TRØNDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Plan for
forvaltningsrevisjon
og eierskapskontroll
2024-2028
Frosta kommune

Om forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Om eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper. Kontrollen kan rette seg mot kommunens eierrepresentant i et selskap, eller gjennomføres som en generell kontroll av kommunens rutiner for eierstyring.

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalget har våren 2024 laget planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Planene gjelder til og med 2028.

Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid. Det kan føre til at det blir nødvendig å oppdatere planene midtveis i planperioden. Endringer i risikobildet kan også føre til endringer i prioriteringen av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. For å ta høyde for dette, har kontrollutvalget prioritert flere områder enn det har ressurser til å undersøke.

Planene bygger på en risiko- og vurderingsvurdering av virksomheten i kommunen og selskapene som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til områder og selskaper med høyest risiko, er planene basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse samt innspill fra en hovedtillitsvalgt. I sum gir dette et godt grunnlag for planene.

Ressurser

Kontrollutvalget har en årlig ressurs til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser på 250 timer.

Gjennomføring

Revisjon Midt-Norge, som er kommunens revisor, leverer rapporter etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før arbeidet starter. Etter at arbeidet med rapporten er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Etter en forvaltningsrevisjon får kommunedirektøren rapporten på høring før den behandles i kontrollutvalget. Etter selskapskontroller får selskapets ledelse og/eller eierrepresentanten rapporten på høring før behandling i kontrollutvalget. Dersom eierskapskontrollen angår kommunedirektørens ansvarsområde, skal også kommunedirektøren høres før behandling i kontrollutvalget.

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger rapporter fra forvaltningsrevisjon fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalgets skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp, og rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i enkelte tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversiktene på neste side. Plan for forvaltningsrevisjon inneholder også forslag til tema/vinkling. Forslagene er begrunnet i risiko- og vesentlighetsvurderingene. De er likevel ikke bindende for kontrollutvalget når det bestiller forvaltningsrevisjon.

Plan for forvaltningsrevisjon - prioriterte områder for forvaltningsrevisjon

Prioritert område/selskap	Forslag til tema/vinkling/innretning
Arbeidsgiverrollen	<p>En undersøkelse på dette området kan gi svar på om kommunen opptrer i samsvar med tariffavtalene og lovverket på ulike områder. Tema kan eksempelvis være involvering av de tillitsvalgte ved rekruttering, ved ansettelse, ved omstilling og i partssamarbeidet generelt. Den kan også rettes mot kommunens arbeid for å beholde ledere og medarbeidere.</p>
Avviks- og kvalitetssystemet	<p>Avvikssystemet er en del av kommunens internkontroll. Meldingene om avvik skal brukes til å dokumentere feil og mangler og bidra til å forbedre tjenestene. En forvaltningsrevisjon kan vise om avvikssystemet fungerer som tenkt.</p> <p>Høsten 2024 får kontrollutvalget rapporten fra en forvaltningsrevisjon av internkontrollen. Derfor bør en undersøkelse med tema "avvik" først gjøres mot slutten av planperioden.</p>
Barn med særlige behov	<p>Barn med særlige behov skiller seg fra den ordinære elevmassen ved at de ikke får tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen. Kommunen har en høy andel barn med spesialundervisning. Til tross for dette, skriver Revisjon Midt-Norge, er det sannsynlig at barn med særlige behov ikke får oppfølgingen de trenger i tide. Det kan få konsekvenser for det enkelt barns utvikling, og hvis kommunen ikke gir tilstrekkelig opplæring, kan den senere bli stilt til ansvar for det.</p>
Bruk av tvang	<p>I risiko- og vesentlighetsvurderingen peker Revisjon Midt-Norge på situasjoner der det kan være nødvendig med tvangsbruk i helsevesenet. Det kan oppstå situasjoner der kommunen ikke har fattet vedtak om tvangsbruk på forhånd. Revisjonen skriver at kommunen ofte begrunner tvangsbruk uten vedtak med pasientens, medpasientenes eller de ansattes beste. Mangel på vedtak gjør at vurderingen bak tvangsbruken ikke blir dokumentert, og i verste fall heller ikke blir gjort. Det kan gi grobunn for en praksis med økende bruk av tvang.</p> <p>Det er vanskelig å ha et bilde av omfanget av ulovlig tvangsbruk. Før kontrollutvalget eventuelt bestiller en forvaltningsrevisjon, kan Revisjon Midt-Norge gjøre en forundersøkelse for å anslå hvor omfattende problemet er. Formålet med forundersøkelsen er å gi kontrollutvalget et godt beslutningsgrunnlag før en mulig bestilling.</p>

<p>Helse, miljø og sikkerhet</p>	<p>En forvaltningsrevisjon med temaet helse, miljø og sikkerhet, HMS, kan vinkles på flere måter.</p> <p>Den kan for eksempel rettes mot hvordan kommunen arbeider for å redusere sykefraværet. Sykefravær har økonomiske kostnader for kommunen, og for brukerne kan sykefravær bety at tjenestene ikke blir bemannet med riktig og tilstrekkelig kompetanse. Det kan gi dårligere sammenheng i tjenestetilbudet og lavere effektivitet.</p> <p>En annen vinkling kan være å undersøke arbeidet med å ha et godt fysisk og psykisk arbeidsmiljø. Undersøkelsen kan være begrenset til ett eller flere områder, for eksempel oppvekst, helse eller teknisk område.</p>
<p>Innherred Renovasjon IKS</p>	<p>Innherred Renovasjon er et interkommunalt renovasjonsselskap. Selskapet er et konsern med datterselskap, og eierinteresser i en rekke andre selskaper. Dette utfordrer eierkommunene ved at de må ha et bevisst forhold til eierskapet og hva de ønsker med det.</p> <p>En forvaltningsrevisjon kan undersøke om selskapet oppfyller formålet, om det er organisert i samsvar med anbefalinger om organisering av offentlige selskap, og om det etterlever eiernes vedtak.</p> <p>En forvaltningsrevisjon av Innherred Renovasjon bør gjøres i samarbeid med kontrollutvalgene i de andre eierkommunene.</p>
<p>Trondheim Havn IKS</p>	<p>Trondheim Havn har et omfattende formål med virksomheten. Den skal blant annet opprettholde og videreutvikle trafikkgrunnlaget, og kunne engasjere seg i "alle typer for havnetilknyttet virksomhet", blant annet samferdselsområdet og næringsutvikling. Selskapet forvalter verdifulle eiendommer i eierkommunene.</p> <p>I en forvaltningsrevisjon kan kontrollutvalget undersøke om selskapet oppfyller formålet, om det er organisert i samsvar med anbefalinger om organisering av offentlige selskap, og om det etterlever eiernes vedtak.</p> <p>En forvaltningsrevisjon av Trondheim Havn bør gjøres i samarbeid med kontrollutvalgene i de andre eierkommunene.</p>

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2019-2023

- Innherred interkommunale legevakt (2022)

To forvaltningsrevisjoner, bestilt i 2023, har vært forsinket og blir levert høsten 2024.

Plan for eierskapskontroll

Prioritert selskap	Forslag til spørsmål/vinkling/innretning
Innherred Renovasjon IKS	Vinklingen er den samme i alle eierskapskontroller: Skjer eierstyringen i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring?
Kommunens eierstyring	
Trondheim Havn IKS	

Gjennomførte eierskapskontroller i perioden 2019-2023

- Innherred interkommunale legevakt (2022)

Budsjett for kontrollarbeidet 2025

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

17.09.2024

Saknr

28/24

Saksbehandler Line Thorsen Bratli

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/364 - 12

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til forslaget til økonomiplan 2025-2028 og budsjettet for 2025 for kontrollarbeidet, med en ramme på kr. 975.000, inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester. Forslaget skal følge formannskapetets innstilling om årsbudsjett til kommunestyret etter kommuneloven § 14-3.

Vedlegg

Budsjett for kontrollarbeidet 2025

Saksopplysninger

Budsjettbehandlingen for kontrollutvalgene

Saken gjelder behandling av neste års budsjett for kontrollarbeidet. I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 skal kontrollutvalget utarbeide et forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag skal følge formannskapetets budsjettinnstilling til kommunestyret.

Budsjettet dekker fire typer utgifter:

- møtegodtgjøring, dekning av tapt arbeidsfortjeneste o.l. til kontrollutvalgets medlemmer
- kontrollutvalgets egen drift
- kjøp av sekretariatstjenester
- kjøp av revisjonstjenester

Kontrollutvalget

Vi har tatt utgangspunkt i kontrollutvalgets budsjett for 2024, og justert utvalgets godtgjøring i samsvar med Forskrift om folkevalgtes arbeidsvilkår og godtgjøring, Frosta kommune.

Vi har i beregningene tatt utgangspunkt i at kontrollutvalget består av 5 medlemmer og avviker inntil 5 møter i året. Når det gjelder dekning av tapt arbeidsfortjeneste, har sekretariatet gjort et anslag basert på reglene i kommunens reglement og fjorårets budsjett.

Vi har lagt inn midler til kurs og faglig oppdatering. Dette for at utvalget skal ha mulighet til å skaffe seg kunnskap, og delta i erfaringsutveksling og på samlinger sammen med andre kontrollutvalg.

Det er ikke tatt hensyn til eventuelle andre endringer som følge av økonomiplanarbeidet i kommunen.

Kjøp av sekretariatstjenester

Kommunen er eier i Konsek Trøndelag IKS og kjøper sekretariatstjenester for kontrollutvalget hos selskapet.

Representantskapet i Konsek Trøndelag IKS vedtar budsjettet for 2025 i november, så honoraret for 2025 blir lagt fram med forbehold om at det kan bli mindre endringer etter representantskapets møte. Budsjettet er basert på en honorarmodell vedtatt av representantskapet.

Kjøp av revisjonstjenester

Kommunen er eier i Revisjon Midt-Norge SA og kjøper revisjonstjenester fra selskapet. Forslaget til budsjett for 2025 og økonomiplan for 2025–2028 for kontrollutvalget, er basert på selskapets korrigerede økonomiplan for 2024-2027. Den blir fastsatt i årsmøtet senere høsten 2024. Vi tar forbehold om endringer etter årsmøtet.

Budsjettet for 2025

Den totale rammen for kontrollutvalget, inkludert kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester, blir etter dette kr. 975.000. Spesifisert budsjett for 2025 og økonomiplan for 2025–2028 følger med som vedlegg til saken.

Sekretariatets vurdering

Kontrollutvalget er et spesielt organ og har en rolle som er ulik andre politiske organ i kommunen. Derfor er det viktig at utvalgsmedlemmene har anledning til å sette seg inn i rollen gjennom å delta på kurs og faglige samlinger. Vi foreslår derfor å videreføre budsjettet fra 2024.

Kontrollutvalgets sekretariat foreslår en budsjetttramme på 975.000 kr for kontrollutvalget for 2025, dette inkluderer også kjøp av revisjons- og sekretariatstjenester. Vi anser dette for å være nøkternt, samtidig som vi mener dette gir et realistisk bilde av forventede utgifter for kontrollutvalgets virksomhet i kommende år.

Budsjett for kontrollarbeidet 2025

	Beskrivelse	Forslag budsjett 2025	Budsjett 2024	Regnskap 1. halvår 2024	Regnskap pr. 31.12.2023
10508	Trekkpl. bil/diettgodtgj.	1000	0	238	0
10800	Godtgjørelse folkevalgte	50 000	47 100	24 370	34 964
10804	Tapt arbeidsfortjeneste	30 000	10 000	21 333	2 900
10902	Kollektiv ulykkes-/gruppelivsforsikring	1 000	0	419	0
10990	Arbeidsgiveravgift 5,1 %	10 000	8 051	6 201	5 244
	Sum godtgjørelser	92 000	65 151	52 561	43 108
11002	Abonnement faglitt./aviser/tidsskrift	3 000	2 625	1 575	1 575
11152	Kommunal bevertning	3 000	3 500	600	1 561
11209	Andre driftsutgifter	10 000	11 000	339	0
11500	Kurs/opplæring inkl. reise og opphold	50 000	50 000	9 750	0
11600	Reise- og diettgodtgjørelse ansatte	0	0	1 105	
11602	Reise- og diettgodtgjørelse folkevalgte	5 000	5 000	0	0
	Sum driftskostnader	71 000	72 125	13 369	3 136
13700	Betaling for tjenester (Revisjon MN)	561 000	504 000	261 998	489 000
13800	Kjøp fra andre regnskapsenheter	251 000	239 500	119 750	228 500
91152	Kommunal bevertning	0	0	363	0
	Sum kjøp fra SAIKS	812 000	743 500	382 111	717 500
	Totalt	975 000	880 776	448 041	763 744

Økonomiplan 2025-2028

	2025	2026	2027	2028
Godtgjørelse, folkevalgte	92 000	95 000	98 000	100 000
Kontrollutvalgets drift	71 000	71 000	71 000	71 000
Kjøp av revisjonstjenester	561 000	581 000	602 000	624 000
Kjøp av sekretariatstjenester	251 000	259 000	267 000	275 000
Sum	975 000	1 006 000	1 038 000	1 070 000

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

17.09.2024

Saknr

29/24

Saksbehandler Line Thorsen Bratli

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/466 - 4

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Vedlegg

Revisors uavhengighetserklæring MS

Saksopplysninger

Denne referatsaken legges frem i møtet:

- Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors erklæring om uavhengighet

Frosta kommune

Egenvurdering av uavhengighet

Kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon §16- §19 setter krav til revisors uavhengighet. Kravene er beskrevet i bestemmelsene. Dette dokumentet beskriver revisors egenvurdering og skal ivareta krav i forskriften.

Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet
Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem i styrende organer i noen virksomhet som Frosta kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har en slik tilknytning til Frosta kommune at dette har betydning for min uavhengighet og objektivitet i utførelsen av revisjonsoppdraget.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Undertegnede bekrefter at det ikke er ytet rådgivning eller andre tjenester overfor Frosta kommune som er av en slik art at dette kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p> <p>Før slike tjenester utføres, vurderer revisor rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom revisor konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriftens § 16, utfører revisor ikke tjenesten. Hvert enkelt tilfelle vurderes særskilt.</p> <p>Revisor vil kunne besvare spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Slike veiledninger skjer med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p>
Tjenester under (fylkes)kommunens egne ledelses- og kontroll-oppgaver	Undertegnede bekrefter at det ikke ytes tjenester overfor Frosta kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede bekrefter at verken revisor eller Revisjon Midt-Norge SA opptre som fullmektig for Frosta kommune.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet.

Stjørdal, 20.08.24

Monika Sundt
Oppdragsansvarlig revisor

Dokumentet er signert elektronisk

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

✉ post@revisjonmidt norge.no
☎ 907 30 300

www.revisjonmidt norge.no
Kontonummer: 4270.18.38658
Org.nr: 919 902 310 MVA

Dokumentet er signert digitalt av:

• MONIKA SUNDT, 20.08.2024

Folkevalgtopplæring

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

17.09.2024

Saknr

30/24

Saksbehandler Line Thorsen Bratli

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/466 - 5

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar opplæringssakene til orientering.

Vedlegg

Er du folkevalgt og mulig inhabil i arealsaker
Advokatutgiftene er ikke underlagt taushetsplikt
Utvalgsleder skal være med å stemme

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har fått følgende dokumenter som del av sin opplæring:

- 1.Kommunal Rapport: Habilitet i arealsaker
- 2.Kommunal Rapport: Advokatutgiftene er ikke underlagt taushetsplikt
- 3.Kommunal Rapport: Utvalgsleder skal være med å stemme

Kontrollutvalget kan ta sakene til orientering for sitt videre arbeid.

Er du folkevalgt og mulig inhabil i arealsaker? Dette er rådene

Kommunal Rapport 27.06.2024, Marte Danbolt, Elin Svendsen, Robert Fauli

Bruk styrevervregisteret og hold deg unna utbyggere, er blant rådene fra KS.

– Den enkelte folkevalgte har selv en plikt til å vurdere sin egen habilitet. Dersom man er i tvil, eller tenker at man kan være inhabil, anbefaler KS at vedkommende tidlig tar kontakt med ordfører eller andre i henhold til kommunens rutiner, slik at det blir anledning til å gjøre en juridisk vurdering på forhånd, sier fagsjef for KS Folkevalgtprogram, Dag-Henrik Sandbakken.

Skulle det være tvil om habilitetsvurderingen, har Sandbakken følgende råd:

– Da kan det være klokt å innhente juridiske råd i forkant av møtet, for eksempel hos KS Advokatene.

Roller og verv

En kartlegging Kommunal Rapport har gjort av over 300 lokalpolitikere i landets største 40 fjellhyttekommuner, viser at nærings- og grunneierinteresser er tungt representert blant politikere.

Mens lokalpolitikere som Kommunal Rapport har snakket med, forsikrer om at kommunene har en ryddig og streng praksis når det gjelder habilitet, mener Norges Hytteforbund at folkevalgte med økonomiske interesser må bli flinkere til å melde seg inhabile i arealsaker.

Sandbakken nevner særlig ett verktøy som kan sikre mer åpenhet rundt økonomiske interesser: KS styrevervregister.

– Styrevervregisteret viser informasjon om folkevalgtes og ledende ansattes roller, verv og eierinteresser. Det innhentes informasjon fra Brønnøysundregistrene og fra Skatteetatens aksjonærregister. Styrevervregisteret er gratis og åpent tilgjengelig for alle. I tillegg kan den enkelte selv legge inn informasjon om andre relevante forhold, sier Sandbakken.

Folkemøter og andre møter

Noen kommuner opererer også med et eget økonomiregister hvor det er vedtatt at folkevalgte og eventuelt også ledere skal registrere styreverv, gaver og/eller økonomiske interesser.

– Avhengig av hva kommunens regelverk sier, kan det for eksempel være verv i offentlige og/eller private selskaper, verv i interesse- og frivillige organisasjoner som mottar økonomisk støtte fra kommunen/fylkeskommunen, bierverv, eller næringsinteresser som aksjer i selskaper og fast eiendom, forteller Sandbakken.

– *Bør folkevalgte med mulige økonomiske interesser i arealsaker delta på møter med for eksempel utbyggere?*

– Nei, dersom det er avklart at en representant er, eller kan være inhabil, bør ikke vedkommende delta i slike møter dersom det er en del av saksbehandlingen. Åpne folkemøter eller lignende, som ikke er en del av kommunens saksbehandling, vil være noe annet.

Lovlighetskontroll

Ifølge Sandbakken handler habilitet om tillit. Habilitet er derfor et viktig tema i KS Folkevalgtprogram.

Han minner om at avgjørelser om habilitet kan være gjenstand for lovlighetskontroll.

– KS anbefaler også at partigruppene vedtar habilitetsregler for gruppa tilsvarende de som følger av forvaltningsloven og kommuneloven, sier Sandbakken.

Mulig inhabil? Slik går du fram:

1. Habilitet må vurderes fra gang til gang. Om du er i tvil om du er habil, så må du gi beskjed til ordfører så snart som mulig. Ordføreren ber så administrasjonen vurdere med utgangspunkt i den informasjonen du har gitt.
2. I selve møtet skal representanten be om ordet så snart ordfører/møteleder har åpnet saken, og før realitetene i saken kommer opp til debatt. Representanten skal da redegjøre for alle faktiske forhold som har betydning for habilitetsvurderingen.
3. Når det er gjort, skal vedkommende representant fratre møtet, og eventuell vararepresentant skal tiltre.
4. Det folkevalgte organet skal deretter drøfte habilitetsspørsmålet, uten å gå inn i realitetene i selve saken. Det er det folkevalgte organet som avgjør habilitetsspørsmålet.
5. Dersom vedkommende blir erklært inhabil, kan *ikke* vedkommende tiltre før saken er ferdig besluttet. Dersom vedkommende blir erklært habil, tiltre vedkommende slik at hen kan delta i realitetsbehandlingen.

Advokatutgiftene er ikke underlagt taushetsplikt

Kommunal Rapport 13.05.2024 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Kan kommunen holde hemmelig hvor mye penger de har brukt på advokat i en sak?

SPØRSMÅL: I vår kommune har det i lang tid pågått en personalsak. Denne ble avsluttet i fjor høst, rett før partene gikk i retten, og vi har etter mye om og men fått innsyn i forliksavtalen. Den er som følger:

«I perioden fra og med januar 2024 til og med oktober 2026 har ***** rett på en tilleggspensjon/servicepensjon fra kommunen på kr 22.000 per måned. Utbetaling skal fortrinnsvis skje som en servicepensjon gjennom KLP, som kommunen dekker kostnadene for.

Pensjonsbeløpet på kr 22.000 per måned skal oppreguleres årlig tilsvarende KLPs øvrige alderspensjoner. Første regulering skjer med virkning fra 01.05.2024.»

Vi har nå bedt om en oversikt over advokathonorar påløpt i saken, og en forklaring på utgiftene punktene referert påfører kommunen. Dette avslås, under henvisning til at dette er en personalsak, og at det gjelder personopplysninger. Jeg mener det er feil grunnlag for et avslag, og at avslag på innsyn her heller ikke skal gis. Hva mener du?

SVAR: Utgangspunktet er etter [offentleglova § 3](#) at alle saksdokumenter er «opne for innsyn dersom ikkje anna følgjer av lov eller forskrift med heimel i lov». Noen slik generell unntaksregel for personalsaker har vi ikke. De unntaksreglene som kan tenkes å være aktuelle, er [offentleglova § 13](#) om «Opplysningar som er underlagde teieplikt i lov eller i medhald av lov», og [offentleglova § 25](#) siste avsnitt om unntak «frå innsyn for skriftleg oppgåve over utrekna lønn eller liknande godtgjering, utrekningsgrunnlag for feriepengar og trekk som blir gjorde ved utbetalinga».

Unntaket i § 13 gjelder ikke for dokumenter i sin helhet, men bare for de enkelte opplysningene dersom de avdekker taushetspliktbelagte forhold. I vår sammenheng må dette være opplysninger om «noens personlige forhold», se [forvaltningsloven § 13](#) første avsnitt, nr. 1.

Opplysninger om hva kommunen har hatt av advokatutgifter i forbindelse med denne saken, og eventuelt utlegg til dekning av den tilsattes advokatutgifter, kan etter min mening klart nok ikke være underlagt taushetsplikt. Dette er ikke personlige forhold for noen.

Retten til å nekte innsyn etter offentliglova § 25 siste avsnitt, gjelder ikke for «opplysningar om bruttoutbetalingar». En «tilleggspensjon/servicepensjon fra kommunen» må anses som slike. Hvis det ved fastsettingen eller beregning av denne er omtalt taushetspliktbelagte personlig forhold, vil akkurat dette kunne sladdes i det aktuelle dokumentet, men angivelsen av bruttobeløpet og klassifisering av dette vil ikke kunne unntas.

Utvalgsleder skal være med å stemme

Kommunal Rapport 27.05.2024 Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Flertallet i kommunestyret vil skifte ut en utvalgsleder som også sitter i kommunestyret. Kan utvalgslederen være med på avstemmingen, eller er han inhabil?

SPØRSMÅL: I et hovedutvalg har det oppstått en konflikt mellom utvalgsleder og to partifeller i utvalget. Utvalgsleder sitter også i kommunestyret. I kommunestyret ønsker nå de partiene som utgjør flertallet der, å skifte ut utvalgsleder. Lederen ønsker ikke å fratre, og også opposisjonen i kommunestyret motsetter seg dette og ønsker at utvalget skal fortsette med samme leder. Er dette mulig å foreta en slik utskifting, og hvordan skal man da gå frem?

SVAR: «Hovedutvalg» er en betegnelse som gjerne brukes på kommunale utvalg med et bredt, sakstypebestemt, ansvarsområde. Reglene om oppretting og valg av slike utvalg finner vi i [kommuneloven § 5-7](#). Her er det blant annet slått fast (i andre avsnitt) at kommunestyret selv velger medlemmer, leder og nestleder av utvalget, og (i siste avsnitt) at kommunestyret kan selv når som helst omorganisere eller nedlegge utvalg.

Slik omorganisering kan da skje ved at man ganske enkelt foretar nyvalg av hele utvalget, der man står fritt til å gjenvelge noen og erstatte noen med andre, og så foretar valg av leder og nestleder for utvalget blant dem som nå inngår i utvalget. Men i stedet for å gjennomføre nyvalg av utvalget i sin helhet, vil kommunestyret kunne foreta et nytt valg bare av leder. Den som velges må da være ett av de valgte utvalgsmedlemmene. Ved slikt nyvalg «degraderes» den tidligere lederen til vanlig medlem.

SPØRSMÅL: Flertallet har bare én stemmes overvekt i kommunestyret, noe som betyr at forslag om nyvalg av utvalget eller av leder, ikke vil få flertall hvis utvalgslederen stemmer mot det der. Flertallspartiene hevder imidlertid at utvalgslederen vil være inhabil når kommunestyret skal ta stilling til slike forslag. De viser til at dette er et politisk viktig og godt avlønnet verv, og at lederen dermed vil ha en betydelig egeninteresse i å beholde denne posisjonen. Må utvalgsleder fratre når kommunestyret skal ta stilling til om det skal foretas nyvalg?

SVAR: I [kommuneloven § 11-10](#) siste avsnitt fastslås som generell regel at «En folkevalgt er ikke inhabil når det skal velges personer til offentlige tillitsverv, eller når det skal fastsettes godtgjøring o.l. for slike verv». Ved valg av medlemmer, leder og nestleder i utvalg gjelder dermed klart nok ikke bestemmelsene om inhabilitet i kommuneloven og forvaltningsloven. Alle medlemmer av kommunestyret skal derfor delta og kan stemme på seg selv, eller på kandidater som de av andre grunner ville vært inhabile i forhold til; både nær slekt, nære venner og bitre fiender.

Neste spørsmål blir så om denne unntaksregelen bare gjelder ved selve valget og fastsettingen av godtgjøring for vervet, eller om den også gjelder ved vedtaket om å *sette i gang* nyvalg av et utvalg eller leder av dette, slik at inhabilitetsreglene vil kunne slå inn i forhold til en utvalgsleder som dermed står i fare for å miste et attraktivt verv. Det aktuelle vurderingstemaet vil da være om utvalgslederen er inhabil etter [forvaltningsloven § 6](#) andre avsnitt, fordi faren for å miste vervet her må anses som «særegne forhold [...] som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet».

Etter min mening må det være rimelig klart at unntaksregelen i kommuneloven § 11-10 gjelder også her. Dette er bare ett av flere tilfeller der vedtak om organisering av og valg til folkevalgte organer vil kunne ha betydelige økonomiske eller politiske konsekvenser for enkeltmedlemmer i kommunestyret, selv om det ikke er tale om selve valghandlingen eller om fastsetting av godtgjøring for innehaver av et bestemt verv.

Samme regel må her være styrende på alle trinn i behandlingen av alle slike saker. Dette gjelder også for den som kan ha betydelig personlig interesse i saken. Politisk eller økonomisk egeninteresse i å få eller beholde folkevalgt verv, kan derfor ikke skape inhabilitet når det skal treffes vedtak om organisering og sammensetning av slike.

Innspill til kontrollarbeidet

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

17.09.2024

Saknr

31/24

Saksbehandler Line Thorsen Bratli

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/466 - 2

Forslag til vedtak

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksopplysninger

Saken fremmes for at kontrollutvalgets medlemmer kan drøfte og fremme forslag om saker og forhold som kontrollutvalget kan ta opp. Medlemmene kan også be om å få utredet en sak til et fremtidig møte.

Eksempel på tema som kan tas opp:

- Forhold/saker i kommunen
- Ønske om orientering fra kommunedirektør
- Deltakelse på kurs/konferanse eller andre praktiske forhold

Utvalgets medlemmer oppfordres til å si fra om de har noe til saken i starten av møtet.

Godkjenning av møteprotokoll fra dagens møte

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

17.09.2024

Saknr

32/24

Saksbehandler Line Thorsen Bratli

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 24/466 - 3

Forslag til vedtak

Møteprotokollen godkjennes.

Saksopplysninger

Møteprotokollen blir lagt fram for godkjenning i møtet.